Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 73 (13562) | 1974 оной мартын 28, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Дмитрий Яковлевич СВИСТУНОВ табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

...ОРЬЁОГОЙ СУУТА ХОНИШОНДО—АЛДАР СОЛО!

...Октябриин Революциин орденой ...валер Дмитрий Яковлевич Свис...унов хурьгадые түлжүүлхэ табан ...жэлэйнгээ түсэб эдэ үдэрнүүдтэ ...үргэбэ. Табан жэлэй туршада ...50 хурьга түлжүүлхэ даабаритай ...айбал тэрэнээ 3020-до хүргөө.

...Ажалша бэрхэ энэ хонишон Алек...андра Федоровна һамгантаяа сүг ...дэлжэ, юһэдэхи табан жэлэй ...эһээ хойшо амжалтаяа жэл бү...арьбадхажа ябана. 1971 ондо ...эр 561 хурьга түлжүүлхэ бай...а һаа, 791 хурьга томо болгоо. ...72 ондо 586 хурьга абаха байбал, ...-дэ хүргэһэн. 1973 ондо энэ ота... хонишод гайхамшаг амжалта туйлаа: 557 хурьга томо болгохо аад, хамта 906 хурьга түлжүүлжэ тушааһан байна. Энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо дутуугүй үрэ дүн туйлаха байһандаа тэдэнэр этигэнэ. Мартын 25-най мэдээгээр 580 хурьга абажа, энэ жэлэйнгээ түсэб үлүүлээ. Хонидынь хурьгалжа үргэлжэлһөөр.

— Мүнөө жэлдэ зуун хонин бүриһөө 140—150 хурьга түлжүүлэгдэхэл байха, — гэжэ Дмитрий Яковлевич найдамтайгаар мэдүүлнэ.

Суута хонишод Дмитрий Яковлевич Александра Федоровна хоёрые ажалайнь шэнэ амжалтаар халуунаар амаршалая!

ГАЗАР ҺАЙЖАРУУЛХА ГАБШАГАЙ ХОЁР ҺАРА

ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Нуга сабшалан, таряалан һайжаруулха габшагай хоёр һара сокосхогдоһоор арбаад хоног үнгэрбэ. Энэ хугасаада хэхэ хүдэлмэреэ түсэблэжэ, хараалһанаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула бригада, звенонуудай гэшүүн бүхэн оролдохо зэргэтэй. Механизатор бүхэн бүтээжэ байһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, орооһо таряанай, үбһэ ногооной үндэр баян ургаса хуряаха хэрэгтэ бата бэхи һуури табихань дамжаггүй.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ Дээдэ-Тайлсын совхоз 27.900 центнер үбһэ тэжээл хуряажа абаһан юм. Жэлһээ жэлдэ улам олошоржо байгаа ниитынгээ адууһа малые хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлээр хангаха хэрэг мүнөө үеын гол зорилгонуудай нэгэн болонхой. Ниитынгээ адууһа малда үбһэ тэжээлэй найдамтай бааза бии болгохо гэбэл, ажахын хүтэлбэрилэгшэ, мэргэжэлтэн бүхэн нуга сабшалан һайжаруулха хэрэгтэ гол анхаралаа табиха зэргэтэй. Совхоздо үнгэрэгшэ жэлдэ бэлэдхэгдэһэн үбһэн үшөө бага гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Ажахын олон тоото луговодууд урдаа табиһан зорилгонуудаа бэелүүлхын тула ехэхэн хүдэлмэри хэнэ гэжэ хэлэмээр. Ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ дүй дүршэлтэй луговодууд эндэ яһала олон. Үнинэй луговодуудай нэгэн Иосиф Капитонович Никитин даажа байһан сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 30 центнер үбһэ хуряажа, хамта хүдэлдэг нүхэд сооһоо түрүүлээ. Бэрхэ луговодуудай нэгэн Николай Иванович Филиппов байгша ондо өөрынгөө сабшалан дээрэһээ 4620 центнер үбһэ хуряажа абаа. Ниитын адууһа малай ядамаггүй ондо орохо хэрэгтэ Бага-Тарбагатайн бэрхэ луговод Иннокентий Кузьмич Челондаев мүн лэ өөрынгөө хубитые ехээр оруулаа. Эндэ хэлэгдэһэн нүхэднай оролдосотой бэрхэ ажалаараа ажахынгаа малшадта нилээд мэдээжэ болоһон хүнүүдэй нэгэн юм. Дээрэ дурсагдаһан нүхэдүүд хэжэ байһан ажалаа табан хургандаал адли һайн мэдэдэг тула ямаршье уларилтай жэлдэ үбһэ ногооной тогтууритай һайн ургаса хуряажа абадаг заншалтай.

Дүй дүршэлтэй луговодууд ямар сабшалан дээрэ хайшань ханааб татажа уһалхада таарамжатайб, хаана ямар үтэгжүүлгэ, хэзээ, хэды шэнээн оруулхада зохисотой һайн бэ, бүлүүр станцинуудые хаана тодхоод, уһалбал һайн бэ гэхэ мэтэ асуудалнуудые түгэс мэдэжэ, хүдэлмэреэ эмхитэйгээр ябуулдаг байха юм.

Һаяхан совхозой түб тосхондо луговодуудай суглаан болобо. Эндэ сугларгашад нуга сабшалан һайжаруулха габшагай хоёр һарын туршада хэхэ хүдэлмэреэ хараалаад, хүн бүхэн социалис уялга баталан абажа, бэе бэетээ мүрысэхэ тухай хэлсэһэн байна. Бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд хаража үзэһэнэйнгөө удаа, луговодууд гектар бүриһөө 13,6 центнер үбһэ хуряаха гэхэ гү, али ниитынгээ адууһа малые 40 мянган центнер бүдүүн тэжээлээр хангаха гэжэ шиидээ.

Намарай, үбэлэй үедэ эндэ сабшалан дээрэ 1194 тонно наг шэбхэ гаргагдаа, 580 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ, 30 гектарта үтэг хэгдээ. Луговодууд энэ хугасаада 800 мянган кубометр тошо халяажа, диилэнхи сабшалангаа хоёр дахин ундалуулха арга боломжотой болобо. Луговодууд Дээдэ Нугын 300 гектар сабшаланда аммиачна селитрэ мэргэжэлтэдэй заабариин ёһоор оруулаа. Шара-Ямаатын сабшалан дээрэ шугы бургааһа отолхо хүдэлмэри хэгдээ. Мүн энэ үедэ сабшалангуудта уһа хубаарилха 3 хаалта шэнээр баригдаа. Саратовска уһалууриин системэдэ имэ түхэлэй гурбан түхеэрэлгэ баригдажа байна. Эдэ хаалтануудай ашаглалгада үгтэхэдэнь, 100 гектар сабшалан уһалагдадаг болохо юм.

Дээдэ-Тайлсын совхоздо сабшалангай үрэжэл һайжаруулха лугомелиоративна отряд бүхэли үбэлдөө бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа гараба. Тус отрядые дүй дүршэлтэй, бэрхэ механизатор Анатолий Николаевич Кучумов хүтэлбэрилнэ. Коллектив мэдэлдээ байһан оньһон техникэдээ гамтайгаар хандажа, хараалһан хүдэлмэреэ сагтань, һайн шанартайгаар дүүргэхын тула оролдожо гараа. Мүнөө үедэ эдэ нүхэднай шугы бургааһанда даруулагдаһан сабшалан сэбэрлэжэ байнхай. Байгша ондо тус отряд 230 гектар үрэжэл муутай сабшалан дээрэ олон жэлэй ногоо тарихаар хараална.

Б. ЛАЙДАПОВ.
Хориин аймаг.

Минеральна үтэгжүүлгэ тараагдана

ХЯАГТА. Газар һайжаруулха габшагай хоёр һарада хэгдэхэ хүдэлмэри тодорхойлогдоод, бригада, звенонуудта хүргэгдэнхэй. Мүнөө үедэ баян ургасын түлөө механизаторнуудай тэмсэжэ захалаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ шэниисэ тарихгдаха поли дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ РУМ-3 машинаар хүрьһэндэ оруулагдажа байна. Энэ хүдэлмэридэ 5 трактор табигданхай. Түрүүшын 200 гектар таряалан үтэгжүүлэгдээ. Бүхыдөө габшагай хоёр һарын туршада 1500 гектар таряалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ гаргагдаха хараатай.

«Сельхозтехника» нэгэдэлэй оньһожоруулагдамал отрядай хүсөөр 50 гектар дээрэ шугы бургааһан сэбэрлэгдээ. Эндэ шэнэ газар хахалагдаха. Үшөө ехэ сабшалан үндэһөөрөө һайжаруулагдахаар бэлдэгдэнэ.

Габшагай хоёр һарын туршада аймагай предприятинуудай, эмхи зургаануудай ажалшад газар һайжаруулха хүдэлмэридэмнай ехэ туһа хүргэхэ юм. Мүнөө аймагай СПТУ-гай 40 хүн, худалдаа наймаанай конторын 10 хүн, өөһэдымнай 10 гаран хүн сабшалан, таряалан хорёолхо һургааг, бахананuудые бэлэдхэжэ байна. Бүхыдөө 10 мянган һургааг, 5 мянган бахана бэлдэгдээ. Түсэбөө дүүргэхын тула үшөө эды шэнээн һургааг, бахана бэлдэгдэхэ хараатай.

И. МУНКУЕВ,
Хяагтын совхозой агроном.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

КОЛХОЗ ХООРОНДЫН БАРИЛГЫН ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

1973 оной түсэбүүдые ба абаһан социалис уялганuудаа дүүргэхэ, ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ амжалта туйлаһанайнь түлөө имэ хүнүүдые шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ
АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Ведерников Владимир Михайловичые — Улаан-Үдын колхоз-хоорондын барилгын эмхи зургаанай комплексно бригадын бригадир.

Захаренко Олег Антоновичые — Сэлэнгын нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын начальник.

Клевец Александра Иннокентьевнае — Кабанскын аймагай барилгын материалнуудай комбинадай хүдэлмэришэн.

Меньшиков Иннокентий Михайловичые — Баргажанай колхоз хоорондын барилгын эмхи зургаанай жолоошон.

Цыремжитов Владимир Дымбрыловичые — Захааминай нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын модошо дархан.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Багринцев Николай Владимировичые — Улаан-Үдын аймагай нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын штукатур.

Скосырский Дмитрий Мефодьевичые — Баргажанай колхоз хоорондын барилгын эмхи зургаанай соведэй түрүүлэгшэ.

Трифонов Федор Ивановичые — Улаан-Үдын аймагай оньһожоруулагдамал колонын слесарь.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Карбаинов Николай Николаевичые — Загарайн колхоз хоорондын эмхи зургаанай жолоошон.

Турунтаев Виктор Григорьевичые — Прибайкалиин колхоз хоорондын барилгын эмхи зургаанай шулуушадай бригадир.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Пятницкий Владимир Семёновичые — Сэлэнгын нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын модошо дархан.

Тимофеева Мария Ивановнае — Бэшүүрэй нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын штукатур.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**
Москва, Кремль. 1974 оной февралиин 28.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

АВТОМОБИЛЬНА ХАРГЫНУУДЫЕ БАРИДАГ БА АШАГЛАДАГ ПРЕДПРИЯТИНУУД БА ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

1973 оной түсэбүүдые ба абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ амжалта туйлаһанайнь түлөө имэ хүнүүдые шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ
АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Зарубин Аркадий Иннокентьевичые — Харгы ашаглалгын 76-дахи участогай автогрейдерэй машинист, Мухар-Шэбэрэй аймаг.

Крылов Анатолий Алексеевичые — Харгы барилгын 1-дэхи управлениин бульдозерой машинист. Улаан-Үдэ.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Белобородов Георгий Никифоровичые — автомобильна харгынуудай Улаан-Үдын линейнэ управлениин начальник.

Нелюбин Александр Алексеевичые — харгы ашаглалгын 74-дэхи участогай экскаваторай машинист, Прибайкалиин аймаг.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Жарков Пётр Васильевичые — автомобильна харгынуудай Загарайн линейнэ управлениин жолоошон.

Качин Степан Петровичые — харгы барилгын нэгэдэхи районой слесарь, Кабанскын аймаг.

Петров Иван Дмитриевичые — харгы барилгын 2-дохи управлениин бульдозерой машинист, Закаменск город.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Борисова Мария Романовнае — харгы ашаглалгын 83-дахи участогай хүдэлмэришэн, Сэлэнгын аймаг.

Засухин Пётр Филипповичые — 595-дахи харгын участогай жолоошон. Прибайкалиин аймаг.

Соколова Прасковья Андреевнае — автомобильна харгынуудай Хяагтын линейнэ управлениин хүдэлмэришэн.

Тарбаев Дылгыр Шираповичые — автомобильна харгынуудай Захааминай линейнэ управлениин автогрейдерэй машинист.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**
Москва, Кремль. 1974 оной февралиин 28.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН БА ХАРГЫН АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

1973 оной түсэбүүдые ба абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ амжалта туйлаһанайнь түлөө имэ хүнүүдые шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ
ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН ОРДЕНООР

Елькин Николай Ивановичые — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна предприятиин жолоошон.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Бородин Михаил Алексеевичые — Улаан-Үдын 1-дэхи ашаанай автотранспортна предприятиин жолоошон.

Козлов Еремей Ивановичые — Улаан-Үдын 2-дохи пассажирска автотранспортна предприятиин жолоошон.

Кузеванов Пётр Гавриловичые — Улаан-Үдын 2-дохи автотранспортна ашаанай предприятиин слесарь.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Батуев Ваась Гомбоевичые — Улаан-Үдын 1268-дахи автоколоннын түмэршэ дархан.

Ветошников Иван Васильевичые — Улаан-Үдын 1-дэхи пассажирска автотранспортна предприятиин жолоошон.

Гаськов Михаил Сергеевичые — Улаан-Үдын 3-дахи пассажирска автотранспортна предприятиин колоннын начальник.

Куртушин Александр Ивановичые — Улаан-Үдын 3-дахи ашаанай автотранспортна предприятиин жолоошон.

Шестаков Григорий Ивановичые — Каменскын автотранспортна предприятиин директор.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Куклин Василий Николаевичые — Каменскын автотранспортна предприятиин жолоошон.

Лукьянович Алексей Николаевичые — Улаан-Үдын 1-дэхи ашаанай автотранспортна предприятиин жолоошон.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Белышев Сергей Федоровичые — Улаан-Үдын 3-дахи пассажирска автотранспортна предприятиин жолоошон.

Денисов Геннадий Сергеевичые — Улаан-Үдын 1-дэхи пассажирска автотранспортна предприятиин слесарь.

Юрченко Анатолий Михайловичые — Улаан-Үдын автотранспортна предприятиин жолоошон.

Шарифулин Фарид Шарифулиновичые — Улаан-Үдын 2-дохи ашаанай автотранспортна предприятиин жолоошон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**
Москва, Кремль. 1974 оной февралиин 28.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

...И. БРЕЖНЕВ, А. А. ГРОМЫКО КИССИНДЖЕРТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

...КПСС-эй ЦК-гай Гене...ьна секретарь Л. И. ...нев КПСС-эй ЦК-гай ...итбюрогой гэшүүн, ...-эй гадаадын хэрэгүү... министр А. А. Громыко ...-гай гүрэнэй секре... ...циональна аюулгүйе ... асуудалнуудаар Пре... ...ын туһалагша Г. Кис...джертэй хөөрэлдөөнүүдээ ...ын 26-да үргэлжэлүүл...

...тын Зүүн зүгтэхи бай... ...амгалан ёһоор гурим... ...хэрэгые, Европодо... ...юулгүй байдалай ба ха... ...холбооной асуудал... ...е, тэрэ тоодо Түбэй Ев... ...охи зэбсэгтэ хүсэнүү... ...зэбсэг хэрэгсэлнүүдые ...тухай асуудалые ха... ...үзэлгэдэ гол анхара... ...уулаа. СССР-эй ба ...-гай хоорондохи хоёр та... ...арилсаае, тодорхойлон ...э, худалдаа наймаанай-экономическа харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Хөөрэлдөөнүүд бүтэмжэтэй һайн оршон байдалда үнгэрөө.

Совет талаһаа — СССР-һээ США-да байдаг элшэн сайд А. Ф. Добрынин, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүд Г. М. Корниенко, М. Д. Сытенко; американ талаһаа — США-һаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд У. Стессел, гүрэнэй департаментын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд Х. Сонненфельдт, А. Хартман, А. Атертон, К. Моу, У. Хайлэнд гэгшэд хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаһан байна.

(ТАСС).

...ГРЕЧКЫН ИРАГТА ЕРЭЭД БАЙҺАН ТУХАЙ

...АГДАД. (ТАСС). Хани ...албанай хэрэгээр ...ерээд байһан КПСС-эй ... Политбюрогой гэ..., СССР-эй оборонын ...стр, Советскэ Союзай ... А. А. Гречко Ира... ...Коммунис партиин хү... ...илэгшэдтэй уулза... Ирагай Компартиин ...ай нэгэдэхи сек... ... Азиз Мухам... ИКП-гэй ЦК-гай ...бюрогой гэшүүн Заки ..., ИКП-гэй ЦК-гай гэ... ... Абдель Раззак Ас-Са... ...мүн СССР-һээ Ирагай ...бликада байдаг элшэн ... А. А. Барковский хани ...оршон байдалда үн... ... уулзалгада хабаадаа. ... үдэр А. Гречко уул... ...хэбэ. Араб Социалис ...элтэ (БААС) гэдэг партиин хүтэлбэриин гэшүүн, Ирагай Революционно командованиин Соведэй гэшүүн, промышленностиин министр Таха Аль-Джазрауи, БАСС гэдэг партиин хүтэлбэриин ба Революционно командованиин Соведэй бусад гэшүүд, Ирагай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генеральна штабай начальник генерал-полковник Абдель Джаббар Шеншал, Ирагай армиин командованиин түлөөлэгшэд, ороной политическэ ба ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, Ирагта байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор энэ уулзалгада хабаадаһан байна.

Уулзалга хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө.

А. А. Гречко Ирагта хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргэбэ

БАГДАД. (ТАСС). Ирагай Республикын Президент, Революционно командованиин Соведэй түрүүлэгшэ, оборонын министр маршал Ахмед Хасан Аль-Бакрай уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко Эхэ орондоо бусахаяа мартын 26-да эндэһээ мордобо.

Ирагай Араб Социалис дэбжэлтэ гэдэг партиин хүтэлбэриин гэшүүн, Революционно командованиин Соведэй гэшүүн, промышленностиин министр Таха Аль-Джазрауи, Ирагай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генеральна штабай начальник генерал-полковник А. Д. Шеншал, мүн СССР-һээ Ирагай Республикада байдаг элшэн сайд А. А. Барковский аэродром дээрэ тэрэниие үдэшөө.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин Центральна комиссида кандидадуудые дэбжүүлгэ

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин центральна комиссида кандидадуудые дэбжүүлгэ мартын 26-да орон доторнай эхилбэ.

Нижнетагилай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай коллективһээ — «1150» гэжэ стан жолоодолгын гол постын оператор, хүндэтэ металлург, Социалис Ажалай Герой **Анатолий Тимофеевич Бокарев,** Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Центральна Комитедэй президиумһээ — КПСС-эй ЦК-гай эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таһагые даагша **И. В. Капитонов,** Казахай АССР-эй Кустанайн областиин Урицка районой «Тагильский комсомолец» совхозой коллективһээ — энэ совхозой директор, Социалис Ажалай Герой **Н. Сандибеков,** СССР-эй Наукануудай академиин эрдэмтэдэй ба хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ — академик, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент **П. Н. Федосеев,** Совет эхэнэрнүүдэй комитедһээ — Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ СССР-эй летчик-космонавт **В. В. Николаева-Терешкова,** Уфагай нефть болбосоруулгын заводой коллективһээ — энэ заводой ахалагша оператор, партийнабэшэ **Н. В. Шакиров,** Узбегэй ССР-эй Бухарска областиин Ромитанска районой Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай коллективһээ — энэ совхозой отделениие эрхилэгшэ, Социалис Ажалай Герой **М Барноева,** Украинын коммунистическэ организациһаа — Украинын КП-гэй ЦК-гай хоёрдохи секретарь **И. К. Лутак,** Латвиин ССР-эй А. Упитын нэрэмжэтэ гүрэнэй академическэ драмын театрай коллективһээ — СССР-эй арадай артистка, СССР-эй гүрэнэй шангуудай лауреат **В. М. Лине,** Тбилисиин Димитровэй нэрэмжэтэ авиационно заводой хүдэлмэришэдэй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй. алба хаагшадай коллективһээ — энэ заводой слесарь - хабсаргагша, Социалис Ажалай Герой **В. А. Асатиани** гэгшэд СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин центральна комиссида кандидадуудаар дэбжүүлэгдэбэ.

(ТАСС).

КПСС-эй партийна хүтэлбэрилэгшэдэй делегаци мордобо

ТОКИО. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй Московско обкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп түрүүтэй КПСС-эй партийна хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци Эхэ орондоо бусахаяа мартын 26-да мордобо. Японой Социалис партиин центральна гүйсэдхэхэ комитедэй уряалаар энэ делегаци мартын 19-һөө Японодо ошоод байгаа.

Японодо ерээд байха үедөө делегаци СПЯ-гай ЦИК-гэй түрүүлэгшэ Т. Наритатай, СПЯ-гай ЦИК-гэй генеральна секретарь М. Исибаситай, СПЯ-гай партийна хүдэлмэрилэгшэдэй делегацитай уулзажа хөөрэлдэһэн байна.

Партийна хүдэлмэри тухай, хоёр партиин хоорондохи харилсаае саашадань хүгжөөхэ тухай хани халуун, нүхэр ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хэлсэбэ.

СССР-эй, Японой хоорондохи харилсаанай асуудалнуудаар хараа шэглэлээ хоёр делегаци элирхэйлэн харуулхадаа, хоёр ороной хоорондын хани хүршэ ёһоной харилсаа саашадань хүгжөөхэ, али алиндань ашатай туһатай, адли тэгшэ эрхэтэй холбоо барисаагаа үргэдхэхэ шухала гэжэ тэмдэглээ.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта угтуулан

ИЛЬИЧЕВСК (Одесскэ область). Эндэхи далайн портын причалнуудта агитаторнууд хүдэлмэришэдэй бригадануудай дунда түрүүшынгээ хөөрэлдөөнүүдые хэбэ. Ороной гүрэнэй засагай дээдын зургаанда һунгалта үнгэргэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указтай эдэниие танилсуулһан байгаа.

Ашаа тээхэ хүдэлмэринь һаяхан КПСС-эй Центральна Комитедтэ һайшаагдаһан А. Барановскиин томодхогдоһон бригадада крановщик Н. Степаненко хөөрэлдөө хээ.

Партиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө хүдэлмэришэдэй ажалда анхаралаа ехээр хандуулһанайнь түлөө бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахабди гэжэ тэрэ хэлэбэ.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта үнгэргэлгэдэ бэлэдхэл хэхэ тухай хөөрэлдөөнүүд бусад бригадануудта болоһон байна.

(ТАСС-ай корр.).

Перугай президенттэй уулзаба

ЛИМЭ. (ТАСС). Перугай президент Хуан Веласко Альварадо болон тэрэнэй һамган эндэ ерээд байһан Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ В. В. Николаева-Терешковатай уулзажа хөөрэлдэбэ. СССР-һээ Перуда байдаг элшэн сайд Ю. В. Лебедев уулзалгада хабаадаа.

Перугай правительствын толгойлогшо совет хүндэтэ айлшанаа халуунаар амаршалба. Замбуулинай дайда шэнжэлхэ талаар гаргаһан баатаршалгаарнь урмашан баясажа байһанаа президент мэдүүлээ.

Перугай газар дээрэ ерээд байхадань, хүндэмүүшэ халуунаар угтаһанайнь түлөө В. В. Николаева-Терешкова Хуан Веласко Альварадода, тэрэнэй һамганда баяр хүргэбэ. Совет космонавтнуудай үмэнэһөө дурасхаалта бэлэг — «Союз» гэжэ замбуулинай онгосын бишыхан дүрсэ Перугай президентдэ бариһан байна.

В. В. Николаева-Терешковагай хүндэлэлдэ Хуан Веласко Альварадо болон тэрэнэй һамган обед эмхидхээ.

ЗҮБӨӨР ШИИДХЭХЭ ШУХАЛА

Хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндэ тухайда бодомжолходоо нэгэ ушар hанагдаба: шангаа бага болгуулха болоходоо, нэгэ хүдэлмэришэн цехэйнгээ начальнигтай иимэрхүү үгэ андалдажа байба.

— Тиихэл гээ hаатнай, Валентин Ивановичта ошохо болоо бэзэб даа, — гээд хүдэлмэришэн миний хэлээшэ зүб болохол ёhотой гэнги дуугарба.

— Мүнөөхи • асуудалаа, хайшань шиидхээ hэмта? — гэжэ тэрэ хүдэлмэришэнhөө, hүүлдэнь асуубаб.

— Даа, юун гэхэ юм даа, би өөрөө буруу байгаа хүн гүб даа, — гээд дурата дурагүйгөөр үг-маг гэбэ.

Тимлюйн шифернэ заводой директор Валентин Иванович Струневичтэй танилсахадаа, энэ хөөрэлдөөн ухаандам ороо hэн. Директорэйнгээ hанамжа хүдэлмэришэд үнэхөөрөө хүндэлдэг байна. Юундэб гэхэдэ, Валентин Иванович ямаршье асуудал — үйлэдбэритэй хабаатай гү, али ажабайдалай гү — хамаагүй, hайса хаража үзөөд, тон зүб шиидхэбэри абадаг хүн. Тиимэhээ хүдэлмэришэд ямаршье асуудалай гарахада, үнэн зүб тээшэнь шиидхэхэ байха гээд директортээл ородог юм. Сугтаа хүдэлдэг зонуудтаа тон лэ иимэ эрилтэ табидаг гээшэ.

Дээдын зургаануудые дамжаад, хэды шэнээн гомдолнууд заводой управленидэ ородог бэ гээд ·нэгэтэ hонирхоо hэмди. Захиргаанай хэрэгүүдые даагша иимэ асуудал табиhандамнай ехэ гайхаа бэлэй. hүүлэй олон жэлэй туршада иимэрхүү гомдол нэгэтэшье ороогүй байба. Хүдэлмэришэдэй эрилтэдэ анхаралтайгаар хандажа, зүбөөр шиидхэдэг байхада, коллектив тэниглэн, ажаллахада зохид байдалтай байдаг шуу. Иимэл хадаа тус коллектив жэлhээ жэлдэ түсэб уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлдэг, тиигэхэтээ хамта үйлэдбэриеэ улам үргэдхэжэл байдаг юм.

Зондоо хүндэтэй, бэрхэ хүтэлбэрилэгшэдтэй коллективүүдтэ ажал хэрэгынь урагшатай байдаг гэжэ энэ баримташье харуулна, бодото байдалшье гэршэлнэ. Энэ хэлээшые олон жэшээгээр батадхажа болоно. Республика дотороо суутай Кабанскын совхозые Алексей Иванович Хмелев ударидана. Бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ, бүгэдэндэ хүндэтэй хүн.

Хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндэ юунhээ бүридэнэб? Хүтэлбэрилэгшэ бүхэн үйлэдбэриингөө онсо шэнжэ hайса мэдэхэ ёhотой, энээнгүйгөөр хамта хүдэлдэг зонойнгоо дунда хүндэтэй байжа шадахагүй. Ажал хэрэгээ тон hайса мэдэхэ гээшэ тон шухала гэжэ Ильич зааhан байдаг. Энээн тухайда олон зохёол соогоо бэшэhэн юм. Захиргаанай эрдэм ухаа шудалангүйгөөр, ажал хэрэгээ hайса мэдэнгүй ударидахын аргагүй. Тиигэхэ зуураа захиргаанай ташуураар, ноёрхохо, зандарха ябадалаар дашууржа болохогүй гээд Ильич багшын заабарие мартажа болохогүй.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда, эрдэм, техникын революциин боложо байгаа үедэ эдэ заабаринуудыень хүтэлбэрилэгшэ бүхэн hанажа ябаха ёhотой. Эрдэм, техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлжэ, үйлэдбэридэ, ударидалгын албанда НОТ хэрэглэжэ байгаа үе сагта эдэ эрилтэнүүд бүри эридээр табигдаха болоно. Ажал үйлэдбэриеэ hайса мэдэхын тулада тусхай эрдэм хэрэгтэй болоно. КПСС-эй ЦК-гай олон тогтоолнууд дотор энээн тухайда заагдана.

hайнаар хүтэлбэрилхын тулада ажал үйлэдбэриеэ hайса мэдэхэhээ гадна, политическэ үндэр мэдэрэлтэй, бэлэдхэлтэй байха зэргэтэй. Хэhэн юумэндээ даамгай, бүтээсэтэй, хэлэhэн үгэдөө хүрэдэг, үйлэдбэриеэ нягта наринаар, олзо оршотойгоор ударидажа шададаг — иимэ хүниие хүдэлмэришэд хүндэлдэг шуу. Хэhэн ажалаа шүүмжэлхы хёрхо нюдөөр хаража сэгнэхэ сэнэгтэй байха гээшэ хүтэлбэрилэгшын тон шухала шэнжэ шанар мүн. Олоной хүсөөр бүтэhэн ажалые «минии ашаар лэ иимэ тиимэ юумэн хэгдээ» гэжэ байгаад үбсүүгээ шаадаг хүтэлбэрилэгшэ мүнөө сагта холо харайхагүй даа. Хамта хүдэлдэг зонойнгоо hанамжа хүндэлдэг, хүн бүхэнэй ажалые хёрхоор ажагладаг, ажалшадайнгаа эрилтэ хэрэглэмжэдэ анхаралтай байдаг хүтэлбэрилэгшые хэн хүндэлхэгүйб даа. Хэнэй hайн жэшээ дууряахабта гээд локомотив-вагон заhабарилдаг, заводой хүдэлмэришэдhээ асуугаа hаатнай, олон суута хүнүүдэй нэрэ сооhоо заатагүй. А. Н. Ошировые (цехэй начальник) дурдахал даа. Урин налгай абари зантай, hайн хүн гэжэ сугтаа хүдэлдэг зониинь хүндэлхэhөө гадна, хэhэн ажалдаа бүхы зүрхэ сэдьхэлээ үгэжэ хүдэлдэг, хүдэлмэришэн бүхэнөө hайн мэдэдэг, тиимэ тула тэдээндэ анхаралтайшье, эрилтэ ехэтэйшье юм. Заводто гараhан бүхы hайн үүсхэл нүхэр Ошировай хүтэлбэрилдэг дизельнэ цехhээ эхилдэг юм.

Дизельнэ цехэй хүдэлмэришэд эмхитэй, шэнэ юумэндэ hүбэлгэн, ниитын хэрэгтэ хубитаяа оруулха гэhэн нэгэл хүсэл эрмэлзэлтэй ажалладаг зон. Тиимэhээ Владимир Ильич Ленинэй 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл эдэнэр гаргаа hэн. Удаань партиин XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэhэн үүсхэл гаргаа. Съездын hүүлээр «Октябриин 50 жэлэй ойн» нэрэмжэтэ слесарьнүүдэй бригада (бригадирынь Маковей) «халаанай даалгабари долоон час соо дүүргэхэ, табан жэлэй түсэб дүрбэн жэл гурба hара соо гэhэн үүсхэл гаргаа бэлэй. Энэ үүсхэлыень заводуудай бүхы коллективүүд дэмжэhэн байна. Мастер Молокановай ударидадаг участок «ажалай, ниитын эрхим журамтай коллективэй» түлөө тэмсэхэ гэhэн үүсхэл гаргаhан юм. Энэнь заводтоо үргэнөөр дэмжэгдэhэн байна.

Эдэ үүсхэл эдэбхинүүдтэ цехэй начальнигай нэрэ дурдагданагүй. Тиигээшье hаа, үүсхэл бүхэниинь, тэрэниие бэелүүлхэ хэрэг цехэй партийна организаци, хүтэлбэрилэгшэгүйгөөр гарадаггүй гэжэ мэдэнэбди.

Хамта хүдэлдэг ажалшадайнгаа дунда хүндэтэй болохо гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ юм. Хүн зондоо этигэлтэй, найдабаритай, хүндэтэй болохын тулада олон жэлдэ оролдосотойгоор, хэhэн ажалдаа зүрхэ сэдьхэлээ зорюулан хүдэлхэ хэрэгтэй болодог. «...Ажахын хүтэлбэрилэгшэ бүхэн хүн зонойнгоо дунда хүндэтэй болохын тулада тэмсэхэ ёhотой, Зүгөөр, иимэ тэмсэл олониитын үмэнэ билдаганан нилташалгаар hэлгэгдэхэ ёhогүй...» — гээд Ф. Э. Дзержинский бэшэhэн байдаг. Үнэн аргаар, зүрхэ сэдьхэлэй гүн дундаhаа иимэ нэрэ хүндэдэ хүртэхэ ёhотой гэжэ мүнөө хэлэнэбди.

Теэд ажабайдалда элдэбын үйлэ хэрэгүүд дайралдадаг даа. Ажалшадайнгаа үмэнэ нилтагашаха, паагуур hайн хүн боложо ябаад гүйхэ — иимэ хүтэлбэрилэгшэд бага зэргэ дайралдадаг юм. Тиин иимэ «ноёдые» хүдэлмэришэд хэзээдэшье хүндэлхэгүй бшуу. Локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүтэлбэрилэгшэд таhагые даагша нүхэр Медведевые ажалhаань гаргаха баатай болоо бэлэй. Юун болооб гэхэдэ, hайн хүтэлбэрилэгшэ, бэрхэ мэргэжэлтэн аад лэ, энэ хүн буруу харгыда орэhон байгаа. Шухала зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ коллективэй анхарал хандуулжа, журам бэхижүүлхэ хэмжээ абахын орондо хойрог зондо, тэдэнэй аашануудта хамаагүйгөөр хандадаг, хүнэй ажаглалта, зүбшэл анхардаггүй байба. Энээнэй эсэстэ ударидалгынгаа жолоо алдаhан юм. Хамта хүдэлдэг нүхэдынь, тэрэ тоодо, коммунистнуудшье обёороошогүй болоод, хүтэлбэрилэгшынгээ буруу ябадалые саг соонь заhаагүй. Иимэрхүү хэрэгтэ партийна организациин ямар ехэ үүргэтэй байhые эдэ баримтанууд үшөө дахин гэршэлнэ бшуу.

Партийна ажабайдалай, хүтэлбэриин ленинскэ гурим ёhонуудые улам бэхижүүлхын тулада партийна организацинууд оролдохо ёhотой. Хэрбээ ямар нэгэн хүтэлбэрилэгшын ажал хэрэгтэ партийна эрилтын ёhоор хандаагүй hаа, энэ талаар ябуулжа байгаа хүдэлмэриин талаар hалаха байна. Асфальто-бетонно заводой партийна организациин алдууе партиин Октябрьска райком заhаха баатай болоо hэн. Юун бэ гэхэдэ, тус заводой директор ажалдаа архи баринхай ерэдэг болоходонь, партийна организаци шанга эрилтэ табижа, сэхэ руунь хөөрэлдэхын орондо миин орхиhон байгаа.

Хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндэ олон зүйлнүүдhээ бүридэдэг ниитын баялиг мүн. Тиимэhээ зоной хүндэ/хайра, этигэл найдабари дээрэ үргэжэ ябахые оролдохо хэрэгтэй.

Мүнөө юhэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэл ябажа байна. Тодорхойлхы энэ жэлдэ ехэ зорилгонууд шиидхэгдэхэ байна. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй эмхидхэхы үүргэ улам дээшэлүүлхэ, ажахые ударидаха хэрэгтэ олониитые хабаадуулха эрилтэ эдэ зорилгонууд табина.

В. ОРЛОВ.

ЖЭЛЭЭР УРИДШАЛАН

Үглөөнэй бүрэнхыгөөр хамагhаа эртэ МТЗ-50 тракторай гудамжаар үнгэрхэдэ нютагай зон гайхадагшьегүй. Дондок Цыбиковичhээ ондоо хэн иимэ үүрээр зүдхэхэ бэлэй. Жэлэй дүрбэн сагта илгаагүй, тэрэл хэмдээ ажалдаа гарадаг заншалтай болошоhон энэ механизатор хэхэ юумэеэ олоhон лэ байдаг. Харин тракторайнь «зүүбшэнүүд» үе-үе болоод лэ hэлгэгдэхэhээ бэшэ ондоо хубилалта болодоггүй. Хабар болоходо наг шэбхэ ашаха түхеэрэлгэ урдаа шагталжа, хойноо тэргэ шэрээд, фермэ отарануудай газаагуурхи аргал шэбхэ сабшалан, полинууд дээрэ гаргажа тараадаг. Зун болоходо тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ хам оролсодог, намар, үбэлэй hарануудта гүүртэ, отарануудта үбhэ, тэжээл шэрэдэг юм.

Дондок Цыбикович Тугулдуров 1939 ондо трактористын курса дүүргэhэн сагhаа хойшо таhалгаряагүй булад хүлэгэй жолоо барижа ябана. Арба гаран жэлэй туршада колхоздоо кукурузашанаар ажаллажа, хэдэн удаа аймаг дотороо эрхимлэhэн, «аймагай чемпионой» торгон лентэ зүүhэн байха. Ниитын малда тэжээл ехээр бэлэдхэхын түлөө жэл бүри тэмсэжэ, республикын луговодуудай мүрысөөндэ оролсодог, hайн дүнгүүдыешье туйлалаг юм. 1969 ондо Дондок Цыбикович Россин Федерациин механизаторнуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хабаадалсажа, МТЗ трактораараа 800 гектар зөөлэн хахалалга хэжэ, 1312 килограмм түлишэ алмаад, «РСФСР-эй социалис мүрысөөнэй отличник» гэhэн тэмдэгээр шагнагдаhан байгаа.

Суглуулагдаhан наг шэбхэ тэргэдэ ашаха түхеэрэлгэ өөрөө зохёогоод кукурузын газар, сабшалан дээрэ үтэгжүүлгэ ехээр зөөжэ, сабшалангай ургаса дээшэлүүлhэнэйнгээ түлөө «Республикын габьяата луговод» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм. Мүнөө Дондок Цыбикович сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргажа эхилhээр үнинэй. Мартын 10-най байдалаар 2400 тонно шэбхэ сабшалан дээрэ, 1600 тонно таримал ногооной полинууд дээрэ гаргаад байна.

Энэ түрүү механизатор МТЗ-50 трактораараа 1971 ондо 984 гектар, 1972 ондо — 989 гектар, үнгэрhэн жэл 886 гектар зөөлэн хахалалга хэжэ жэл бүри 1200-hаа 1689 килограмм хүрэтэр түлишэ, түрхихэ материал, хэдэн зуугаад түхэригтэ запасной частьнуудые алмадаг юм.

Даажа абаhан тракторайнгаа хойноhоо харууhалга наринаар хэдэг шанга гуримтай. Техническэ заабаринн ёhоор заhабарилга хэдэг. Тракторайнгаа эбдэржэ зогсоторнь хүдэлгэхэ гээшые тон ехээр буруушаадаг юм. Тиимэл хадаа хүдэлмэриин халуун үедэ заашье hаатадаггүй, ажалаа бүтээсэ ехэтэйгээр хэдэг байна.

Дондок Цыбикович намар таряа хуряалгын үедэ комбайн жолоодоодшье ябадаг, техникэ хүдэлгэхэ талаар «дүрбэн тэгшэ» хүн гэжэ нютагтаа алдаршанхай. Ажал хүнгэдхэхэ оньhожоруулха талаар нилээд олон дурадхалнуудые оруулжа, бодото дээрэнь бэелүүлhэн, уран гартанай нэгэн болоно.

Энэ табан жэлэй үнгэрhэн гурбан жэлэй туршала Д. Ц. Тугулдуров 2859 гектар зөөлэн хахалалга хэжэ, МТЗ-50 тракторай 4 жэлэй түсэбые дүүргэжэ, хэдэн мянгаад түхэригэй элмалта хэhэн байха юм. Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалгатай танилсаад байhалаа табан жэлэйнгээ түсэбые 4 жэлдэ бэелүүлхэб гэhэн харюугай уялга абаад үдэр бүри ажалай жэшээ харуулжа ябана.

Хүндэлэлэй тэмдэг орденой кавалер, коммунис ажалай ударник Дондок Цыбикович Тугулдуров юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ сабшалангай баян ургаса ургуулхын тула бүхы хүсөөрөө оролдоно.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Людмила Михайловна Улепова шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглалгын үедэ Зэдын аймагай Үшөөтэйн МТС-эй главна инженерээр ажаллажа байhан юм. Тиигэхэ зуураа шэнэ газар элдүүрилхэ, ороохо таряанай ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, машина ба бусад техникэ hаадгүйгөөр хүдэлгэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг байгаа.

Балдан-Доржо Чимитович Жамсуев Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда механизатораар ажаллана. hүүлэй үедэ энэ ажахыда үрэжэл багатай сабшалангай, бэлшээриин газар элдүүрилхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Нүхэр Жамсуев энэ хүдэлмэридэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, республикын Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотада хүртэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. М. Улепова. Б-Д. Ч. Жамсуев гэгшэд Хүндэлэлэй грамота абаhанай hүүлээр.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Бүтүү гэжэ газарта хонишодой комсомол-залуушуулай бригада хүдэлдэг юм. Энэ бригадын 10 гаран гэшүүд, залуу хүбүүд 10-дахи класс дүүргэhэнэй hүүлээр түрэл колхоздоо үлэжэ, хонишоноор мүнөө ажаллана. Түнхэнэй аймагай суута хонишон Гатып Шойбоновой хүбүүн Геннадий Шойбонов эсэгынгээ замаар ябажа, мүнөө хонишоноор ажаллажа байна. Геннадий Шойбоновой отарынхид энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 103 хурьга абаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу хонишон Геннадий Шойбонов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото

ИНДУСТРИТА СИБИРИИН ЭРШЭТЭ АЛХАМ

Түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй, дүрбэдэхи жэлдэ манай ороной зүүн захын районуудай экономико хурдан түргөөр хүгжэжэ байна. Шэнэ жэлэй эхинhээ хойшо Сибириин, Алас-Дурна зүгэй элдэб нютагуудhаа баярта мэдээсэлнүүд ороно: Транссибириин түмэр замай электрижүүлэгдэhэн харгыгаар — Шэтэhээ зүүлжээ түрүүшын электропоезд шуумайн дабшаба; Тюмениин нефтьшэд түрүүшынгээ миллион тонно шэнгэн түлишэ үгэбэ; Ангар мүрэн шадархи Нерюдинскэ ба Копаевска түмэрэй рудае (хэдэн миллиард тонно рудагай баялигтай) ашаглаха технико-экономическа тогтоол баталагдаа; Хабаровска хизаарта нютагай шэнэ авиалини нээгдэбэ; Алас-Дурна зүгтэ оёдолой эгээн ехэ фабрика Примориин хизаарай Лесозаводск хотодо болзорhоо хахад жэлээр урид ашаглалгада оруулагдаа...

Энэ жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэ түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые бэелүүлгэдэ горитой нүлөө үзүүлхэhээ гадна, удаадахи — арбадахи түсэбтэ табан жэлдэ оромнай ямар зорилгонуудые табиха гээшэб гэhэн хараа шэглэл болоно үгэхэ байна. Ураалhаа зүүгээрхи районуудта ажаhуудаг хүнүүд байгша ондо үргэн ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй. Мүнөө эдэ нютагууд электрын элшэ хүсэнэй, цементын, газай, орооhо таряанай дүрбэнэй нэгэ хубиhаа үлүүень, модоной гурбанай нэгэ хубиие, шулуу нүүрhэнэй хахад хубиие Эхэ орондоо үгэнэ. Промышленна үйлэдбэри хурдан түргэнөөр хүгжэнэ. Эдэ районуудай ашаар нефть, газ үйлэдбэрилэн абалга, үнгэтэ металлнуудые малтан абалга гол түлэб үргэдхэгдэхөөр хараалагдаа.

Мүнөө Тюменскэ областьдо нефть, газ абалга илангаяа үргэн далайсатай юм. Нёдондо жэл Тюмениин нефтьшэд орон дотор нефть үйлэдбэрилгые дээшэлүүлгын табанай дүрбэн хубиие, газ абалгын 40 процентые үгэhэн байна. Тюменскэ областиин хойто захада геологуудай нээhэн нефтиин, газай баялигууд асари ехэ. Гансал Самотлор гэжэ ашагта малтамалтай газар жэлдээ 100 миллион тонно шэнгэн түлишэ үгэжэ шадаха. Экономистнуудай сэгнэhэнэй ёhоор Баруун Сибирьтэ нефть үйлэдбэрилэн абалгын табан жэлэй түсэб дүрбэ хахад жэлэй турша соо дүүргэгдэхэ аргатай. Энэнь 1975 онло манай орон эндэhээ түсэбөөр хараалагдаhан 120—125 миллион тоннын орондо 135 мянган тонно шэнгэн түлишэ абаха ёhотой гэhэн удхатай бшуу.

Тюменскэ нефтиин, газай туйлай ехэ баялигые ашаг үрэ ехэтэйгээр элдүүрилэн абахын тула нефтиин, газай томо ехэ соргонуудые Сибирьhээ СССР-эй Европо хуби руу татаха шухала. Нефтиин иимэ нэгэ сорго хүдэлжэ байна. Сибириин нефть энэ соргоор ороной Европо хубидахи заводуудта, оронуудта хүргэгдэнэ.

Нёдондо жэл Тюменскэ областиин хойто хубида 18 миллиардhаа үлүү кубометр байгаалиин газ олзобоорилон абтаа hэн. Гэхэ зуура, нютагай ашагта малтамалнуудай баялигуудые үйлэдбэрилэн абалга hаял эхилжэ байна. Медвежье-Уураал гэдэг газ дамжуулгын «hудал» хүдэлжэ захалаа. Газай сорго баруулжаа Москва тээшэ татаглана. 2.120 километртэ шэнэ сорго табигдаха юм. Зарим участогуудта 1220, 1420 миллиметрэй диаметртэй хоолой соргонууд hуулгаглана. 75 атмосферэй даралтаар газ бүлэгдэн жуулагдаха. Түлишын хубинь Ураалай, По[...] эрилтэ хэрэглэм[...] гаргашалагдаха бай[...]

Мүнөө Баруун С[...] хэдэн заводууд ба[...] байнхай. Ерэхэ жэл[...] нэр 5—6 миллиард [...] метр байгаалиин газ [...] бэрилэн болбосоруул[...] той. Нефтехимическа [...] лэг барилга Тобольск[...] дан түргөөр бодхоо[...]

Элшэ хүсэн хадаа [...] нэй хүгжэнги инд[...] гол hалбаринуудай [...] ниинь болоно. Эн[...] барие хүгжөөхы[...] Сибириин байгаали[...] лигууд ехэ арга [...] жонуудые нээнэ. Байг[...] до Усть-Илимэй гид[...] ростанциин түрүүшы[...] гат ток үгэжэ эхил[...] ектын ёhoop тэрэ Б[...] Красноярска гидро[...] станциинуудтай адли [...] болохо.

Ойрын ерээдүйдэ [...] хүгжэнги элшэ хүсэ[...] заар болохо юм. 197[...] Красноярска, Братска [...] роалюминиин завод [...] шэнэ шэнэ хүсэнүү[...] лалгада оруулагдаха [...] Гэхэтэй хамта, орон [...] металлургида Сибир[...] лай ехэ туhа хүргэ[...] хэ: Баруун Сибириин [...] лургическа заводууда [...] лэдбэриин хүсэнүүд [...] гэдхэхөөр табан жэл[...] бэдэхи жэлэй түсэбт[...] раалагдана.

Ой модоной пр[...] ность — Сибириин [...] үнинэй заншалта [...] нуудай нэгэниинь мү[...] ной зүүн районууд[...] бэлэдхэлгые саша[...] гэдхэхөөр түсэблэгдэ[...] нөө Сибириин ой [...] промышленность мо[...] районуудта эльгэх[...] на, үнэтэ химическ[...] алнуудые, бэлэн [...] hон эдлэл хэрэгл[...] ехээр үгэдэг юм. [...] модо болбосоруулга [...] хэлгэ, үлэгдэлнүүд[...] ри hайнаар ашаглаг[...] ша ондо модо нэмэ[...] лонгүй, орон дотор [...] ной материалнуудые [...] лион кубометрээр [...] арга олгохо байна. [...] дэ Усть-Илимэй ГЭС [...] үшөө нэгэ бүлэг с[...] га хэгдэжэ эхил[...] 500 мянган тонно [...] лозо үйлэдбэрилэн [...] аргатай целлюлоз[...] комбинат тэрэнэй [...] дэ ороно.

Үйлэдбэриин ажа[...] мэрине оньhожор[...] автомадаар ха[...] ашаар Сибириин, А[...] ныи индустри нэ[...] хүгжэхэ байна. Хүй[...] рүүн сагай уласну[...] гуудта энэмнай он[...] шанартай. Тиигэбэ[...] мадаар ·гүйсэд ха[...] промышленностые [...] хабаадалгагүйгөөр [...] шадахагүй. Тиимэ[...] ондо Сибириин газ[...] гуудай экономико [...] түсэб дотор хүн зо[...] дал hайжаруулха [...] онсо анхарал ханд[...] Эдеэ хоолой ба хү[...] мышленностиин пр[...] нууд, хэдэн милли[...] гэрнүүд, хүүгэдэй [...] больницанууд хү[...] ажаhуудалай эрил[...] лэмжэнүүдые хан[...] приятинууд, соёлой [...] телевизионно стан[...] ригдаха. СССР-эй [...] түсэбэй үндэhөөр [...] лэн hүурижүүлагд[...] hан районуудта, хо[...] то зүгэй нютагууд[...] алько-соёлой хү[...] ажаhуудалай эрил[...] лэмжэнүүдые хан[...] рилганууд үргэн да[...] гаар болхоогдохо [...]

Станислав [...]
(АПН)

ГОЛ ШЭГЛЭЛЭЭ БҮ АЛДА

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Хяагтын аймагай «Ленинэй туг» газетын hүүлшын номернуудые иража харахада, аймаг доторхи ажабайдал, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө оролдожо байhан ажалшадай эрмэлзэл, тэдэнэй гэмсэл яhала тодоор элирнэ. Аймагайнгаа ажалшадай хэрэг үргэнөөр харуулхын тула редакциин коллектив материалнуудай темые олон янзын болгожо, «Эдир наhан», «Субботын үдэшэ» гэhэн тусхай хуудаhануудые гаргадаг болоо. Үйлэдбэриин коллективүүдэй, социалис мүрысөөндэ түрүүлэн гарагшадай амжалта тухай газетын номер бүхэндэ мэдээсэгдэнэ. Илангаяа хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдана.

Энэшье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, аймагай гол hалбари — мал ажал болон таряан ажал болоно ха юм. Эндэ газетын «Түрүү дүй дүршэлэй хуудаhан» ехэ анхарал татана. Юуб гэхэдэ, энэ хуудаhанда түрүүшүүлэй хөөрөөнүүд, тэдэнэй дүй дүршэл тухай бэшэгдэhэн материалнууд толилогдоно. Жэшээлхэдэ, 1973 оной декабриин 27-ной номерые харахада, тэндэ «Дружба» колхозой эрхим хонишон С. Т. Ямпиловай статья толилогдоо. Энэ нүхэрнай өөрынгөө дүй дүршэл тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ. Мүн «Мүрысэжэ байhан ажахынуудта» болон бусад рубриканууд доро мүнөөдэрэй шухала асуудалнуудые харуулhан материалнууд толилогдоно.

Хэды тиибэшье шухала шухала асуудалнуудые харуулха хэрэгтэ үшөө анхарал багаар хандуулагдана гээшэ ха гэжэ hанагдана. Шухаха олон темэнүүд тайлбарилагдаанагүй. Зарим ажахынуудай, бригада, фермэ болон отделенинүүдэй хоорондохи социалис мүрысөөе гүнзэгыгөөр харуулха гэжэ газетын редакциинхид оролдоно гэжэ дээрэ дурдаа hэмди. Тиибэшье 1973 оной hүүлэй дүрбэ hарын номернуудые хаража үзэхэдэ, гүнзэгы шэнжэлэл хэhэн, болохотой hайн материалнууд хоморшог. Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай дан тобшохон мэдээсэлнүүдые үгэнэ гээшэ ха. Энэньшье hайн юм ааб даа. Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай материалнуудые үгэхэдөө, газетын редакци ехэ олон рубрикануудые хэтэрмээр hэлгэнэ. «Мүрысэжэ байhан ажахынуудта», «Мүрысөө — улам эршэтэйгээр!», «Мүрысөөнэй дневник», «Социалис мүрысөөнэй ябасые шалганабди» болон бусад рубриканууд олоор хэрэглэгдэнэ. Иимэ болоходоо социалис мүрысөөнэй ябаса тухай бидэнэр ёhоор мэдэжэ абанагүйбди. Юуб гэхэдэ, элдэб рубрика доро үгэгдэhэн материалнууд уншагшадай анхаралые балартуулна ха юм.

Социалис мүрысөөнэй ябасые гүнзэгыгөөр харуулхын тула ёhотойл шэнжэлгын, дутуу дунданuудые элирүүлhэн материалнууд хэрэгтэй. Тиихэдэ гансахан тобшо мэдээсэлнүүдээр мүрысөөн тухай үгэеэ хизаарлаха хэрэггүй бшуу.

Табан жэлэй түрүүшүүл, социалис мүрысөөндэ хабаадагшадай корреспонденци болон статьянууд газетын хуудаhануудта тон үсөөнөөр толилогдоно. Жэшээлхэдэ, 1973 оной октябрь hараhаа жэлэй түгэсэтэр оройдоол зургаан хүнэй материал газетэдэ гараhан байна. Хяагтын совхозой hаалишан А. Даниленко, энэл совхозой ахалагша хонишон П. Самданов, Хяагта хотын трикотажна фабрикын мастер Т. Ануфриев, «Родина» колхозой тракторист С. Жарников, 466-дахи ПМК-гай хүдэлмэришэн Т. Лоскутников, трикотажна фабрикын оёдолшон Е. Тимофеева гэгшэдэй материалнууд толилогдоо. Тэдэнэй олонхинь минии лэ мэдээсэлэй шэнжэтэй байха юм.

1973 оной дүнгүүдээр гүрэн түрын шагналда хүртэhэн түрүүшүүлэй список газетын хуудаhануудта толилогдонхой. Эдэ хүнүүд тухай корреспонденци, зураглал, очеркнуудые олоор бэшэжэ болохо байгаа. Теэд иимэ материалнууд тон хомор.

Ондоо жэшээ дурдая. Байгша оной январиин 15-най номерто «Пограничный» совхозой түрүү хонишон Ц-Х. Бадмаевагай нээмэл бэшэг толилогдоо hэн. Энэ бэшэг соогоо нүхэр Бадмаева аймагай залуу хонишодто хандажа, гарза хоролтогүйгөөр хурьгадаа абахыень уряалhан юм. Энэ үүсхэлыень ВЛКСМ-эй райком халуунаар дэмжээ hэн. Харин энэ үүсхэлыень дэмжэhэн нэгэшье материал газетэдэ толилогдоогүй.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организацинуудай секретарьнарай корреспонденци болон статьянууд газетын хуудаhануудта тон үсөөнөөр үгтэнэ. Эдэл хүнүүднай ёhотойл хүмүүжүүлэгшэд, үйлэдбэриие hайнаар мэдэхэ хүнүүд ха юм. Тиихэдэ партийна организацинуудай ажабайдал үргэнөөр харуулагданагүй. «Партийна организацинуудhаа мэдээсэнэ», «Пропагандистнуудай семинар», «Партийна документнүүдые hэлгэлгэ» гэхэ мэтын гаршагтай жаахан мэдээсэлнүүд толилогдоод лэ дүүрэнэ.

Партийна эхин организацинуудай секретарьнар, политинформаторнууд болон агитаторнууд хаана гээшэб? Тэдэнэй ажал хүдэлмэри тухай бэшэгдэhэн материалнууд оройдоошье харагданагүй. Редакци тэдэ хүдэлмэрилэгшэдтэй ехэл hула холбоо барисаатай гээшэ ха гэжэ hанагдана. Байгша оной январь, февраль hарануудта энэ талаар оройдоол хоёр материал — Ф. Гайфутдиновай, Д. Батомункуевай корреспонденцинууд толилогдоо.

Партийна организацинуудай ябуулдаг үзэл сурталай хүдэлмэри, хүн зоной эрилтэ, соёлой гуламтануудай хэрэгүүд тухай материалнууд тон үсөөнөөр толилогдоно. Газетэдэ толилогдоhон материалнуудые хаража үзөөд байхада, аймагай ажалшад нэгэ янзаар, боро юрьеэн соо ажаhуужа байhан шэнги болоно. Үнэн дээрээ аймагай ажалшадай хэhэн хэрэгүүд, туйлаhан амжалтанууд нилээд олон.

Социалис мүрысөөе hайнаар эмхидхэхэ талаар партийна организацинуудай ябуулhан ажал хүдэлмэриие, коммунистнуудай ехэ үүргые харуулhан корреспонденци, статьянуудые нэгэдхэhэн, элирүүлhэн рубрика үгы байна. Рубриканууд олоншье hаа, энээндэ таараха гаршаг үгы. Рубрикануудаа шадамараар хэрэглэжэ hураха тухай эндэ дахин hануулха хэрэгтэй.

Газетые шэмэглэхэ талаар анхарал үшөө багаар хандуулагдана.

Аймагайнгаа ажалшадай ажал хэрэгүүдые, партийна организацинуудай хүдэлмэриие, социалис мүрысөөнэй ябасые, ажахынуудай түрүүшүүлые үргэнөөр харуулhан материалнууд газетын хуудаhануудта саг үргэлжэ толилогдожо байха зэргэтэй. Гол шэглэлээ алдангүйгөөр хүдэлхэ хэрэгтэй болоно.

МЕХАНИЗАТОРНУУД—ХYДӨӨГЭЙ ГОЛ ХYСЭН

Эрдэм, техникын хурдан тургэнөөр хүгжэжэ байһан мүнөө үе сагта ажахы бүхэн элдэб түхэлэй машина, техникээр зэбсэгжэжэ, хэхэ бүтээхэ ажалаа үргэлжэдэнь шахуу оньһо-жоруулжа байнхай. Тиин олон трактор, автомашина болон бусад техникэ, оньһон түхеэрэлгэнүүдээ саг соонь һайн шанартайгаар заһабарилжа, һаадгүйгөөр, аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ гэһэн зорилго ажахынуудай механизаторнуудай, мэргэжэлтэдэй болон хүтэлбэрилэгшэдэй урда табигдаад байна гээшэ. Юуб гэхэдэ, мүнөө үедэ колхоз, совхозууд тэрбэй гектар бүхэнэй, адууһа малай ашаг шэмые имагтал бүхы ажахы хүсөөр оньһожоруулһанай ашаар дээшэлүүлжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгжүүлхэ аргатай байна бшуу.

Энэ табигдаад байһан шухала зорилгоёо сүм бэелүүлхын тула энэ жэлэй эхеэр Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд аймаг, республика дотороо үүсхэл гаргаһан юм. Иигэжэ Ростовско областиин Боковско районой ажалшадай уряае һайшаан дэмжэһэн тус ажахыда механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсалые байгша онһоо гуримшуулжа, нютагайнгаа бүхы залуу хүбүүд, басагадые трактор жолоодохо мэргэжэлтэй болгохоор шиидэбэ. Мүнөө колхозой 38 залуу хүбүүд, басагад, мэргэжэлтэд, алба хаагшад, хүтэлбэрилэгшэд бүгэдэ ниитын һуралсалда хабаадалсажа, газар тарялан эрхилхэ агротехникэ, механизаторай мэргэжэл шудалжа байнхай. Жэшээлбэл, энэ курсадань мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдһөө гадна, конторын хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, сомоной Совэдэй, медицинын болон бусад хүдэлмэрилэгшэд һуралсана.

Саашадаа энэ һуралсалаа улам үргэдхэжэ, механизатораар дуталдаха ябадалаа дары зайсуулха шэглэлтэйгээр ябуулжа байһан тус колхозой бүгэдэ ниитын һуралсал тухай, эмхидхэлэйнь хүдэлмэри ба хойшонхи зорилго тухайнь мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй һанамжа дурадхалнууд ба дүй дүршэл энэ хуудаһанда бэшэгдэнэ.

...ҮН БҮХЭНЭЙ ...ЯЛГА БОЛОГ

...хынгаа бүхы гэшүү... мүн нютагайнгаа эмхи ...таануудай хүдэлмэрилэг...дые, һургуулиин багша...рые трактор жолоодохо ...эргэжэлдэ һургаха зорил...р механизаторай курс ...идхэһэн байнабди. Юуб ...эдэ оньһон түхеэрэлгэ, ...шина, тракторнуудаа үрэ ...тэйгээр ашаглажа, ажа...й бүтээсые дээшэлүүлхэ ...э хүсэн олдоно гээшэ. ...р иимэһээ, манай кол...жэл бүри машина, тех...трактор, автомашина...дые олоор абажа, хүсэд ...лжэжэ байна.

Эдэ олон машина, техни... болон оньһон түхеэрэлгэ...дэ ажахымнай эгээл ...шалтэй механизаторнууд ...лдэг гээшэ. Даалгаг...н техникэдээ эзэн ...р хандажа, дүүрэн хү...соонь һаадгүйгөөр ашаг...даа колхозоймнай трак...ист, комбайнернууд го...ой амжалта түйлана. ...йлан хэлэбэл, нёдондо ...ар таряа хуряалгада ...о шалгаржа, аймаг до...о дэлгэрһэн социалис ...ысөөндэ эрхимлэһэн ...жа Лудупов «Алтан хоо...» гэһэн дамжуулгын ...ада хүртэһэн байна. ...хэдэ Анатолий Балда... Сергей Эрдынеев, Сам... Доктоев, Фагат Сализ...ов гэгшэд «аймагай эр... комбайнерай» нэрэ ...тэй болоо. Гадна айма... социалис мүрысөөнэй ...өөр П. Гылыковэй хү...ерилдэг тракторно-та...н ажалай 2-дохи бригада ...рхимлэжэ, дамжуулгын ...тан анзаһан» шанда ...өө бэлэй. Богонёор ...хэдэ, манай колхоз ай...ай социалис мүрысөөн... шалгаржа, КПСС-эй ...омой, аймгүйсэдкомой ...жуулгын Улаан туг аба... хүндэтэ эрхэдэ тудаа

...Ушарынь гэхэдэ, ажа...най таряашад механи...орнууд нёдондо сагай ...рилай хэды таарамжагүй ...башье 4761 гектар та...ангай гектар бүриһөө ...5 центнер орооһо хуряа... бүхыдөө 55171 центнер ...а суглуулаа. Иигэжэ ...и ургаса ургуулһандаа ...ай колхоз гүрэндэ ороо... таряа худалдаха, үрэһэ ...анга хааха ба ажахы до...ойнгоо хэрэглэмжые хан...гаха түсэбөө сүм бэелүүлээ. Заримдаа хура бороо... таатай зохид жэлнүүдтэ ...ооһо тарянай бүри ехэ, ...а ургаса хуряахадаа ган...шье өөрыгөө бэшэ, мүн ...шэ ажахынуудаа таряа...р хангадаг байнабди.

Энэ амжалта нэн түрүү... механизаторнуудай даа...байһан трактор, маши... һайнаар заһабарилжа, ...лга, хуряалгын үедэ ...аргүй хүдэлгэхэһөө гадна, ...техникэ һайн мэдэхэ, ...эржэл шадабаритай бай...ай ашаар түйлагдаа. ...башье зарим жэлдэ ...лга хуряалгын хүдэл...лдэ ажаллаха дүршэл... механизаторнууд дуталдажа, машина, тракторнуудай хоёр халаанда хүдэлгэгдэдэггүй юм. Энэнһээ боложо энэ халуун хаһын ажал уњжагайрна, ороoһо таряан ехээр гээлтэдэ ородог, намарай паар хахалха хүдэлмэримнай оройтошодог. Жэшээ болгон, нэгэ иимэ баримта хэлэлтэй. Нёдондо манай колхоз механизатораар дуталдаһандаа таряа хуряалгадаа саг зуурын туһалагшадые элсүүлбэшье, урда мэтэ уњжагайржа, гектарай дунда зэргээр 2,5 центнер таряа гээлтэдэ оруулаабди. Энэ хадаа хүнүүдэй хүдөө ажахын техникэ һайнаар шудалаагүйһөө, механизаторнуудай дуталдаһанһаа, дүршэл багатай байһанһаа болоо гээшэ.

Хэрбээ энэ жэлдэ эмхидхэһэн мэтэ саашадаа бүгэдэ ниитын механизаторай һуралсалые гуримшуулжа, олон хүниие хабаадуулдаг болоо һаа, ойрын жэлнүүдтэ тракторист, комбайнераар дуталдаха ушар үзэгдэхэеэ болихо, хүнүүдые шэлэжэ табиха арга олгохо жэшээтэй. Энэмнай ажалай журам бэхижүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ зэргэтэй. Хоёрдохёор, колхозойнгоо мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдые, мүн контородо ажалладаг, медицинын, сомоной Совэдэй хүдэлмэрилэгшэдые ба һургуулиин багшанарые энэ курсада хабаадуулхада баһал туһатай байха гэжэ һананаб. Юуб гэхэдэ, тарилга, хуряалгын үедэ хэн нэгэ комбайнер, трактористын үбшэлөө һаа, механизаторнуудые гадааһаа бэдэрэлтэгүй, саг зуураршье һаань, эдэнэрэй али нэгые томилхо байна бшуубди. Хараад үзэгты даа, хэрбээ трактористын, комбайнерай гэнтэ үбшэлжэ, ажалдаа гараагүй һаань, комбайн, тракторыень бригадир гү, али агроном жолоодохо аргатай болохо юм. Тиихэлээрээ машина, техникэ удаан һаатахагүй, дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэхэ байна. Энэ талаараа мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдые трактористын мэргэжэлдэ һургаха гээшэ зайлуулашагүй шухала хэрэг мүн.

Гурбадахяар, өөрынгөө ажахыда бэлдэһэн трактористнууднай еруул механизаторнуудта орходоо агротехникын заабари хүсэд мэдэхэ, даалгагдаһан техникэдээ эзэн ёһоор хандаха, аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ байна бшуу. Тиимэһээ саашадаа жэл бүри энэ һуралсалаа һайнаар эмхидхэжэ, колхозойнгоо гэшүүдые бултыень механизаторай мэргэжэлдэ һургаха хүсэлэнтэйбди. Энэ зорилгомнай заабол дүүргэгдэжэ, ажалай бүтээсын эрид дээшэлхэдэ ажахымнай экономико улам хүгжэхэл байха гэжэ найданабди.

П. ХАЙДАПОВ,
БурАССР-эй Верховно Совэдэй депутат, колхозой түрүүлэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсалые шагнагшад ажалайнгаа һүүлээр һургуулидаа ерэжэ, хэшээлдээ һуунад.

ҺУРАЛСАГШАДНАЙ ЭДЭБХИТЭЙ, ХЭШЭЭЛНАЙ ХАРЮУСАЛГАТАЙ

Урда жэлнүүдтэ иимэ механизаторай бүгэдэ ниитын һуралсал мүн лэ эмхидхэгдэгшэ бэлэй. Теэд сагай ошохо бүри ажахымнай техникээр зэбсэгжэжэ, олон механизатор хэрэгтэй болоно. Мүнөө колхоздомнай 66 трактор, ороoһо таряа хуряаха 42 комбайн, 37 автомашина бии. Эдэ хүсэтэ машинануудые жолоодохо, оньһон түхеэрэлгэнүүдые хүдэлгэхэ тракторист, комбайнер, механизаторнууд дуталдаһан зандаа. Ушарынь хадаа тэрэ эмхидхэһэн һуралсалнай эхиндээ гэмгүй һайнаар ябабашье, хабаршаг тээ шагнагшаднай элдэб шалтагаанаар хэшээлээ таһалдуулжа, һуралсалаа олоороо орхижорхидог бэлэй. Тиигэжэ һүүлэй һүүлдэ курс дүүргэжэ, шалгалта бариад, үнэмшэлгэ абаха хүн үлэгшэгүй һэн.

Харин мүнөө энэ дутагдалаа усадхахын тула хэшээлнүүдээ харюусалга ехэтэйгээр үнгэргэхэ байнабди. Энэ жэлэй һуралсалда гол түлэб механизатораар ажаллаха гэхэ гү, али трактористнуудые һэлгэжэ хүдэлмэрилхөөр хүнүүд хабаадалсана. Жэшээлбэл, мүнөө курсада ябагшаднай нютагай залуушуул, мэргэжэлтэд, малшад болон колхозой контородо ажалладаг, мүн багшанар, медицинын, хэлхеэ холбооной, сомоной Совэдэй гүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд юм. Хэд бэ гэбэл, колхозой зоотехнигүүд Д. Базаров, Б. Шарапов, агроном А. Биликтуев, экономистнууд С. Санжиева, Д. Эрдынеева, комсомолой организациин секретарь В. Цыденов, отделениин эрхилэгшэ Х. Гомбоев, бухгалтер Н. Болхоева, һургуулиин багшанар В. Ринчинов, Н. Цыбиков, С. Кушеев, В. Эрдынеев, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэ Х. Доржиев, В. Дашиев, медицинын хүдэлмэрилэгшэ Г. Раднаева болон бусад трактор жолоодохо мэргэжэл шудалжа байнхай. Вултадаа һуралсалаа түгэсхөөд, шалгалта бариһанай удаа эдэнэр хабартаа тарилгын хүдэлмэридэ, намартаа таряа хуряалгада хабаадалсаха юм.

Мүнөө курсымнай хэшээлнүүд долоон хоног бүридэ гурбан удаа, үдэшэндөө, ажалай һүүлээр үнгэргэгдэжэ, тракторай хүдөө ажахын техникэ шудалха программамнай хахадһаа үлүүлэгдэжэ байна. Хэшээлнүүдыень тракторай талаар би өөрөө үнгэргэнэб. Харин хүдөө ажахын машина, техникын талаар Сергей Лудупович Санжиев үнгэргэнэ.

Шагнагшадай һүүлшын шалгалтын болотор һара хахад саг үлөөд байна. Энэ хугасаа соо һуралсалда хабаадагшад трактор, жолоодожо дүршэхэ ба агротехникэ, трактор, машина техникын хубинуудые хүсэд шудалжа дүүргэхэ болоно. Тиигээд лэ һүүлээрнь трактор жолоодохо үнэмшэлгэеэ абажа, хоёрдохи халаанда ажаллахаар хараалагдана.

Хэшээлнүүдээ гол түлэб һургуулиин класс соо үнгэргэнэбди. Юуб гэхэдэ, эндэ тракторай детальнууд, плакадууд бии юм. Тиихэдэ шагнагшадта туһатай стенднүүд баһал олон. Заримдаа һуралсалайнгаа хэшээлнүүдые МТМ-гэй заһабарилгын мастерской соо задалагдаһан тракторай дэргэдэ үнгэргэнэбди. Юуб гэхэдэ заһабарилагдахаар задалагдаһан трактор шагнагшадта яһала ойлгосотой байхаһаа гадна, деталь бүхэнииень таниха болоно бшуу.

Колхозоймнай правлени механизаторай бүгэдэ ниитын һуралсалые иигэжэ эмхидхэхэдээ, тон зүб шиидхэбэри абаа. Ушар иимэһээ мүнөө ажахыдамнай 50 тракторист, 22 комбайнер ажалладаг юм. Хэрбээ бүхы трактор, комбайнуудаа хоёр халаанда хүдэлгэжэ захалхадамнай 100 тракторист, 42 комбайнер дуталдана. Тиимэһээ үшөө хоёр-гурбан жэлэй туршада энэ һуралсалаа бүри һайнаар эмхидхэжэ, шагнагшадыень улам олошоруулбал, энэ бэрхэшээл дабаха аргатай байнабди.

Нютагтаа механизаторай бүгэдэ ниитын һуралсал эмхидхэхэһээ гадна, колхознай Тохойн СПТУ-да 15 хүбүүд, басагадые эльгээгээ. Эдэнэр бултадаа шахуу дунда һургуули дүүргэхэдээ III классай тракторист-машинистын үнэмшэлгэ абаһаншье һаа, гурба һарын туршада һуралсахадаа, мэргэжэлээ улам дээшэлүүлхэ байна.

Механизаторнуудые олошоруулхын тула гансашье курс эмхидхэдэг бэшэбди, мүн залуушуулаа колхоздо үлөөхын түлөө горитой хүдэлмэри ябуулагдана. Тусхайлан хэлэбэл, колхозоймнай партийна, комсомолой, профсоюзай организацинууд болон правлени Совет Армида алба хэжэ ерэһэн хүбүүдээ налгай зохидоор угтажа, ямар ажал хэхэ тухайнь уридшалан хөөрэлдэдэг, материальна талаар тэдхэмжэ үгэдэг болонхой. Тиихэдэ тракторист гү, али автомашинын жолоошон мэргэжэлтэй хүбүүд, басагадта залууш гэжэ хуушаранги трактор, автомашина даалгадаггүй, харин шэнэ техникэ жолоодохыень найданабди. Ушарынь хадаа хүбүүд Совет Армиин зэргэдэ алба хэхэдээ, сэрэгэй техникэ заабол жолоодожо дүршэһэн, яагаад ашаглаха, харууһалха, хадагалха тухай һайн мэдэхэ болонхой, хүсэд дүршэнхэйнүүд байдаг. Тиимэһээ тэдэнэртэ шэнэ техникэ даалгажа найдадаггүй ушар тон буруу, ехэ алдуу эндүү гэжэ хэлэлтэй.

Мүнөө механизаторай бүгэдэ ниитын курсада һурагшад хойто жэлдэ энэ һуралсалаа үргэлжэлүүлжэ, һүүлшынгээ шалгалта бариһанай удаа III классай тракторист-машинистын үнэмшэлгэ абаха юм. Иигэжэ бидэ механизаторнуудаар дуталдаха бэрхэшээлээ зайсуулхын тула ойрын жэлнүүдтэ бүгэдэ ниитынгээ һуралсалые улам һайжаруулха, үүргыень дээшэлүүлхэ али бүхы хэмжээнүүдые хараалжа байнабди.

В. ФЕДОРОВ,
колхозой ахамад инженер-механик.

„...Һайн мэргэжэлтэй олон механизаторнуудые бэлдэхэ тушаа оролдохо шухала. Тэдэнэй мэргэжэл шадабари техникын шэнэ хэмжээндэ тааараха ёһотой“.

(Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглажа эхилһээр 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа Алма-Атада болоһон баярай суглаанда КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэһөө).

ҺУРАГШАД—ЕРЭЭДҮЙН ХАЛААН

Хожомоо хүдөө ажахын һалбаринуудта ажаллаха ерээдүйн малшад, механизаторнуудые һурган бэлдэхэ талаар Ноёхоной дунда һургуули горитой туһаламжа үзүүлдэг байна. Тусхайлан хэлэбэл, тус һургуулиин һурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ багшанарайнгаа хүтэлбэри доро колхозой хонидой нооһо хайшалалгын, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, хартаабха малталгын ажалда хүдэлмэрилдэг заншалтай юм. Тиихэдэ һургуулидань һурагшадай үйлэдбэриин тусхай бригада эмхидхэгдэжэ, нажартаа түрэл ажахынгаа куузикугай поли даажа абаад, тарилгыень харууһалжа, тэжээлэй баян ургаса хуряана. Харин үбэлэй үедэ дүтэ шадарай отара, һаалиин гүүртэнүүдтэ ошожо, хашаа хорёоень аргал шэбхэһээ сэбэрлэдэг, хонишод, һаалишадта али болохоор туһа хүргэдэг гуримтай. Иигэжэ һурагшад колхозой үйлэдбэриин участогуудта ошожо хүдэлмэрилхэдөө, гансашье ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэнэ бэшэ, мүн һаалишад, хонишод болон таряашадай хэжэ байһан хүдэлмэритэй дүтэ танилсажа, дүршэл шадабаритайшье болоно.

«Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа» гэжэ зоной дунда хэлсэдэг арадай аман үгын ёһоор Эхэ орондоо туһатай юумэ бүтээхэ, бэлиг шадабаритай бэрхэ хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэдые бэлдэхэ нангин хэрэгэй гол һудал эндэһээл эхитэй гээшэ. Тиимэһээ Ноёхоной дунда һургуулида хүдөө ажахын машина, техникэ шудалха һуралсалайнь программа жэл бүри жэншэдгүй һайнаар бэелүүлэгдэнэ. Дунда һургуулияа түгэсхэхэдөө аттестадһаа гадна, III классай трактористын үнэмшэлгэ абахын тула ахалагша классуудай һурагшад 9-дэхи классһаа трактор болон хүдөө ажахын бусад машина техникэ шудалжа захалдаг байна. Түрүүшынгээ һуралсалай жэлдэ һурагшад гол түлэб газар элдүүрилгын, тарилгын машина, техникэ ба хони хайшалха, үбһэ тэжээл хуряалгада хүдэлгэгдэхэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые шудална. Тиигээд лэ нажартаа, хабартаа колхоздо ажаллахадаа, шудалһанаа улам батадхана бшуу.

Хойто жэлынь 10-дахи класста һурахадаа, трактор жолоодохо мэргэжэлээ шудалжа эхилнэ. Һургуулидань һурагшадай жолоодохо, задалжа хараха трактор бии юм. Тиихэдэ элдэб олон плакат, стенднүүд, деталь, узелнуудтай. Намар, үбэлэй сагта теоретическа хэшээлнүүдтээ техническэ талаарнь шудалаад, хабартаа дулаан болоходонь тракторнуудые жолоодожо дүршэдэг байна. Хэшээлнүүдыень багша Владимир Бальжинович Аюшеев үнгэргэнэ.

Май һарын эхеэр 10-дахи классай һурагшад шалгалтаяа барижа, III классай тракторист-машинистын үнэмшэлгэ абана. Шалгалта барилгын үедэ совхозой, аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй ахамад мэргэжэлтэд байлсажа, һурагшадай мэргэжэл шадабариие шалгадаг байха юм.

Удаань һургуулияа түгэсхэжэ, ажабайдалайнгаа арюун замда гараһан һурагшадайнь зариман һуралсалаа улам саашань үргэлжэлүүлхэеэ оронойнгоо городуудтахи институт, техникумүүдтэ орожо һурана. Харин нүгөөдүүлынь колхоздоо һайн дурааараа үлэжэ, нэгэ-хоёр жэлэй туршада ажалладаг.

Иигэжэ үлэжэ хүдэлһэн хүбүүд, басагадай техникэ ашаглаха талаар бэлиг шадабаритай байхын тула һуралсалайнь программа жэл бүри хубилгагдана. Юуб гэхэдэ, оронгоймнай промышленность жэл бүри шахуу шэнэ түхэлэй томо тракторнуудые бүтээн гаргажа, хүдөө ажахыда эльгээнэ бшуу. Тиимэһээ иимэ хүсэ ехэтэй техникэ жолоодохын тула алишье талаараа мэдэсэтэй, дүршэлтэй байгаагүйдэнь аргагүй гээшэ. Зүгөөр энэ талаар тус һургуули тусхай ном, журнал, плаката, стенднүүдээр дуталдана. Хэрбээ харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдтэй байбал, һурагшадай шэнэ тракторнуудые түргөөр, һайнааршье шудалха байһаниинь мэдээжэ. Энэ һургуулиин багшанар һүүлэй жэлнүүдтэ олдохо зэргэ соонь харуулан ойлгуулха зүйл нэмэжэ, техникэ шудалдаха талаар һурагшадай мэдэсые улам гүнзэгырүүлэн үргэдхэнэ.

Дунда һургуули түгэсхэһэн залуушуулые колхоздо үлөөхэ зорилгоор ажахынь партийна, комсомолой организацинууд багшанарай коллективтэй хамта хүдэлмэри ябуулдаг байна. Жэшээлбэл, 9-дэхи, 10-дахи классуудай һурагшадтай уулзалганууд үнгэргэгдэжэ, ажахын түрүүшүүл өөрынгөө хүдэлмэри, түрэл ажахы тухайгаа зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр хөөрэжэ үгэдэг юм. Һаяхан Ноёхоной дунда һургуулида урид дүүргэгшэдэй заншалта уулзалга боложо яһала зохидоор үнгэрөө.

Тиихэдэ һургууляа түгэсхөөд, колхоздоо ажаллахаар үлэһэн хүбүүд, басагадта материальна тэдхэмжэ үгтэдэг. Хэрбээ хоёр жэлэй туршада һайнаар ажаллабал, ажахынгаа тогтооһон стипенди дээрэ дээдэ һургуулида һурадаг заншалтай. Мүнөө эндэһээ олохон залуушуул колхозой стипендеэр дээдэ һургуулида һурана. Хоёрдохёор, хэрбээ залуу хүбүүд, басагадай өөрынгөө дурааар колхоздоо ажаллахые хүсэбэлнь, уридшалан хөөрэлдөөд, дуратай хүдэлмэридэнь эльгээхые оролдодог. Иигэжэ хүдэлмэриинь ойлгуулхада, залуушуул дуратайгаар, оролдосотойгоор ажаллана гээшэ.

Мүнөө жэл тракторист-машинистын программа 30 гаран һурагшад шудална. Нёдондо баһал эды һурагшад һуража, арбадахяа дүүргэбэшье, хахадһаа ехэнхинь III классай тракторист-машинистын үнэмшэлгэ, нүгөөдүүлынь миил трактор жолоодохо үнэмшэлгэ абаһан байна.

Һургуули һурагшадайнгаа энэ мэргэжэл һайнаар шудалхын түлөө оролдожол байдаг. Ерэхэ һуралсалай жэлдэ кабинет, классуудынь үргэдхэгдэхөөр хүлеэгдэнэ. Байгша ондо 10-дахи класс түгэсхэгшэдэй хахадынь шахуу басагад. Гэбэшье бултадаа шахуу тракторист-машинистын мэргэжэл хүбүүдтэйгээ адли шудалнагүй. Юуб гэхэдэ 9—10 классуудта һурадаг басагад ондоо мэргэжэлдэ һурадаг юм. Гэбэшье олохон басагад мүнөө трактористын мэргэжэл өөһэдөө шэлэжэ абаад, шудалжа байна.

Ноёхоной дунда һургуулиин багшанарай коллектив түрэл колхозойнгоо үүсхэлые һайшаан угтажа, саашадаа жэл бүри олон трактористнуудые бэлдэжэ гаргаха хүсэлэнтэй, горитойхон хүдэлмэри ябуулжа байнхай.

В. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой ахамад инженер Василий Федорович Федоров «МТЗ-50» түхэлэй тракторай двигатель тухай тайлбарилан ойлгуулжа, оньһон техникын «зүрхэтэй» танилсуулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Арбадахи классай һурагша Батуев Юрий урда гаража, тракторай двигателиин поршневой системэ ба түлишын аппаратура тухай урид үзэһэнөө хөөрэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фотонууд.

Социалис оронуудаар

АЛДАРТА ОЙ

...УДАПЕШТ. Венгриин ...т Республикын байгуу...аһаар 55 жэлэй ойе ...гриин арад баяр ёһоло... оршон байдалда тэм...ээ. Республикын орой... 133 үдэр байһаншье ..., энэ богони болзорой ...а соо ехэ хубилалта...дай эхин табигдаһан юм. Хорин табан жэлэй үнгэр...хойно, 1945 ондо Совет ... фашизмые илажа, ...гриин ажалшадта эрхэ ... олгоһон байна. Фа... хүшэр бэрхэтэй ...үүдтэ Венгриин коммуни...ууд гартаа буу барижа, ...стын демократическа ...таннуудай түлөө эрэл...эр тэмсэһэн түүхэтэй.

Арадай засагай жэлнүү... турша соо Венгри таниг... бэшэ болотороо хүгжэлөө билан хүгжөө. Орон дотор томо ехэ фабрика, заводууд урган бодоо, алюминиин промышленность, прибор бүтээлгэ, электронно аппаратура, хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ, вакуумна техникэ, химическэ промышленность гэхэ мэтэ арадай ажахын шэнэ һалбаринууд бии болоо.

Арадай Венгриин хүгжэлтын шухала шэнжэнүүдэйнь нэгэн хадаа СССР болон СЭВ-эй гэшүүн бусад социалис оронуудтай тогтооһон хани нүхэсэл, хани барисаан болоно.

ГДР СТАНОГУУДЫЕ ХУДАЛДАНА

БЕРЛИН. ГДР-тэ бүтээгдэдэг станогуудай 70 шахуу процентнь гадаадын 60 гаран оронуудта худалдагдана. Тэрэнэй 80-яад процентнь социалис гүрэнүүдтэ, үлэһэн хубинь хүгжэжэ байһан, мүн капиталис оронуудта эльгээгдэдэг байна.

ГДР-тэ бүтээгдэһэн станогуудые Советскэ Союз олоор худалдан абадаг. «ВМВ» станогуудые худалдадаг ГДР-эй гадаадын худалдаа наймаанай предприяти һүүлэй жэлнүүдэй турша соо шарикоподшипнигуудые тошылдодог мянга гаран поточно лини болон станогой бусад түхеэрэлгэнүүдые СССР-тэ эльгээһэн байна. 1975 он болотор үшөө 25 поточно лини эльгээхэ хэлсээтэй. Тэдэнэй ажалай бүтээсэнь электромоторнуудай корпусые тошылдодог мүнөө хэрэглэгдэжэ байһан юрын станогуудайхиһаа хоёр дахин дээгүүр. ГДР-тэ бүтээгдэһэн 20 конвейерна лини мүнөө Ижевскдэхи автозаводто тодхогдоод хүдэлжэ байдаг.

ХИМИДЭ — ҮРГЭН ХАРГЫ!

ВАРШАВА. Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин «Химидэ — үргэн харгы!» гэһэн уряа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Һүүлэй 10 — 15 жэлэй туршада мүнөө үеын хими эрдэмшэнжэлэлгын үндэһэ һууриин байгуулагдаһанай, уласхоорондын, илангаяа Советскэ Союзтай үргэн харилсаа холбоо байгуулһанай ашаар хурдан түргэнөөр хүгжэжэ эхилээ гэжэ ПНР-эй химиин промышленностиин министр Е. Ольшевский ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. Һүүлэй 25 жэлэй турша соо азотно — арбан таба, фосфорно үтэгжүүлгэ гаргалга арба дахин дээшэлээ. Пулава, Влоцлавск, Полица болон Гданьскдахи хэмэл үтэгжүүлгын мүнөөнэй комбинадуудые «Ургасын фабриканууд» гэжэ нэрлэдэг болонхой.

Нефть болбосоруулгын промышленностиин хүсэ дээшэлүүлгэ — ПНР-эй химиин промышленностиин хүгжэлтын шухала шэглэлнүүдэй нэгэниинь мүн. СССР-эй техническэ туһаламжаар бодхоогдонхой «Дружба» гэжэ соргоор дамжуулагдаһан нефтеэр хүдэлдэг Плоцк хотодохи Мазовецкэ комбинат Польшын нефтехимиин омогорхол болоно. Гданьскда нефтиин асари ехэ барилга хэгдэжэ байнхай. Силезидэ һаяын жэлнүүдтэ шэнэ завод ашаглагдажа эхилхэ юм. Жэл бүри хоёр миллион гаран покрышка гаргаха шиинын асари ехэ комбинат Ольтындэ баригдаа.

МОНГОЛОЙ НҮҮРҺЭШЭДЭЙ АМЖАЛТА

УЛААН-БААТАР. Монголой нүүрһэнэй промышленностиин «түрүүшын предприяти — Налайха шахтада залуу инженер, МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай депутат Н. Лувсанчоймболой хүтэлбэрилдэг ашаглалгын хоёрдохи участогай коллектив ажал хэрэгээрээ суурхадаг. Участогай нүүрһэшэд хоёр жэлэй урда тээ совет оньһожоруулагдаһан комплекс хэрэглэжэ эхилһэн юм. Нёдондо сүүдхэ соо дунда зэргээр 1.022 тонно нүүрһэн абтаһан, харин тиихэдэ сүүдхэдээ эгээл ехэнь 2263 тонно хүрэтэр нүүрһэн малтагдаһан байна.

Монголой Арадай Республикын 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсоһон участогай нүүрһэшэд ажалай үндэр дүнгүүдые түйлана. Сүүдхын туршада 3.134 тонно нүүрһэ малтан абажа, нүүрһэшэд һаяхан ажалай шэнэ амжалта түйлаа.

Нёдондо жэлдэ шахтада совет үшөө нэгэ үндэр бүтээсэтэй комплекс хэрэглэгдэһэн байна. Налайха шахтада нүүрһэ малтаха бусад шэнэ техникэ нэбтэрүүлгэдэ совет мэргэжэлтэд ехэ туһа хүргэнэ. Налайхын коллектив «Южкузбассуголь» комбинадай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ коллективтэй холбоо барисаатай, эдэбхитэйгээр харилсан туһалалсадаг. Мүнөө Налайха шахта шэнэлэгдэжэ байнхай. Газар дорохи, мүн газар дээрэхи барилганууд Советскэ Союзай туһаламжаар һэльбэн шэнэлэгдэнэ. Монголой түсэбтэ табадахи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ Налайхын нүүрһэшэд 600 мянган тонно шулуу нүүрһэ Эхэ орондоо үгэхөөр уялгалаа.

КУБЫН ТАРЯАШАДАЙ БАЙДАЛ ҺАЙЖАРНА

ГАВАНА. Кубын хүдөө нютагуудта байрын гэр барилга үргэдэжэ байнхай. Мүнөө үедэ ороной элдэб провинцинуудта Кубын таряашадта мүнөө үеын 100 гаран тосхон һуурин баригдана.

Жэшээтэ һайн проектээр баригдажа байһан тосхон бүхэндэ олон квартиратай байрын гэрнүүд худалдаа наймаанай түб, һургуули, клуб бии.

Арадай засагай жэлнүүдэй туршада Кубын хэдэн мянган таряашадай бүлэ хуушан урса гэрнүүдһээ һаруул байшангуудта нүүжэ ороо.

Хүдөө нютагай арад зоной ажалай болон ажаһуудалай эрхэ байдалые һайжаруулха тухай Компартиин, Революционно правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон, таряашад, хүдөө ажахын хүдэлмэришэд оронойнгоо поли дээрэ һайнаар хүдэлжэ, Кубада социализм байгуулха хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулна.

Хүдөө нютагуудта мүнөө үеын томо ехэ тосхонуудые түсхай түсэбэй ёһоор бодхоохо гээшэ орон дотор хүдэлмэриин хүсэ зохидоор тааруулан хубаарилгада нүлөөлнэ. Энэнь хүдөө ажахын үйлэдбэриие һайжаруулха байна.

(ТАСС).

ЕХЭ БЭЛЭГ

ФОТОРЕПОРТАЖ

Петропавловка тосхон жэлhээ жэлдэ урган бодожо, болбосон түхэлтэй боложо байна. Һүүлшын жэлнүүдтэ баригдаhан шэнэ гэрнүүд тосхоной гудамжануудые шэмэглэн зурылдана. Шэнэ больницын гэрнүүд тэдэнэй зэргэдэ ёhото hууриия эзэлэн бодобод. Больницын бүлэг барилгын ашаглалгада үгтэhэн ушар хадаа Петропавловкын ажабайдалда ехэхэн удха шанартай. Энэмнай арад зоной элүүр энхые сахиха гуламта болоно гээшэ.

Шэрэй үнэр табяагүй шэнэхэн корпус соогуур ябанабди. Хажуудамнай ябаhан районой ахалагша врач В. Кручинский иигэжэ хөөрэнэ:

— Энэ больнична комплексын поликлиникэ үдэр соо 250 үбшэнтэниие үзэхэ шадалтай. Гурбан дабхар байшан соонь 300 таhаг болоод 80 хүнэй hууритай актова зал бии юм.

Бидэ операционно таhаг оробобди. Эндэ нэгэ доро гурбан янзын операци хэхэ аргатай. Гансахан халдабарита үбшэнтэниие аргалха корпус хуушан больницын байшангhаа гурба дахин ехэ байба. Хубсаhа угаадаг тусхай корпус соонь машинанууд тодхоотой. Эндэ үдэр соогоо 3 тонно хубсаhан угаагдаха юм. Больницын байшангуудhаа тээ холохоно үбшэнтэндэ эдеэ бэлдэдэг гэр харагдана. Газар доогуур татагдаhан туннелеэр больницын палатануудта эдеэн лифтээр абаашагдажа байха.

Арбан машинын багтаха гараж, патолого-анатомическа таhаг болон огородой эдеэ хадагалха складуудай баригдаhаниие hайшаамаар.

Больницын барилгануудые иимэ hайханаар, томоор бариhан бүлэг бодхооhон районууд республикадамнай мүнөө дээрээ хомор гээшэ.

Больницын нэгэдэхи дабхарта шүдэ аргалдаг, рентген болон физнокабинедүүд бии байна. Эдэмнай шэнэ мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдээр дүүрэн хангагданхай. Больницада 68 хүн хүдэлхэ, тэдэнэйнь 14-ниинь дээдэ эрдэмтэй врачнууд байха юм. Һаяар шабараар аргалха боломжо хараалагдана. Больничина городогто өөhэдын АТС тодхогдонхой.

Красноярскын, Липецкын больницануудта нэбтэрүүлэгдэhэн дүй дүршэлөөр нюдэ аргалалга, прививкэ хэхэ түрүү арга боломжонууд эндэ хэрэглэгдэдэг байна. Петропавловкынхидта шэнэ больница барилгашадай ехэ бэлэг боложо үгэhэниинь дамжаггүй.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Врач-рентгенолог А. Черненко, лаборантка В. Якубова. 2. Врач-стоматолог А. Курнеев. 3. Шэнэ больницын корпус.

С. БАЛДУЕВАЙ
фототекст.

ҮХИБҮҮДЭЙ НОМОЙ ҺАЙНДЭР

Үхибүүдэй номой найр... Иимэ hайндэр Совет орон соо жэл бүри болодог. Мүнөөшье эдэ үдэрнүүдтэ номуудай долоон хоногой найр зутаа болобо.

Коммунис парти, Совет засаг ургажа ябаа үетэнэй хүмүүжэл, болбосорол тухай, оюун бэлигыень, сэдьхэл hанааень гүнзэгыгөөр хүгжөөхэ тухай угаа ехэ анхарал хандуулна. Һаяхан энэ ехэ, анхаралай үшөө нэгэ үзэгдэл гараба: «Үхибүүдэй литература» гэжэ хэблэлэй 40 жэлэй ойн үдэр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев тус хэблэлэй коллективтэ халуун амаршалга эльгээхэ зуураа, «Манай орон дотор хэдэн миллион олон тиражтайгаар гаргагдадаг, үхибүүдтэ зорюулагдаhан эрхим зохёолнууд Совет Эхэ орондоо, арад зондоо дурлаха мэдэрэлые багашуулда хүмүүжүүлнэ. Тиимэ зохёолнууд үхибүүдые үндэр дээдын коммунис үзэл сурталтай, ухамай мэргэн болгоно, эдир уншагшадые ажалда дүршөөжэ, тэдэниие эрдэм мэдэсэдэ, уран hайханда hонирходог болгоно», — гэжэ бэшэhэн байна.

Үхибүүдтэ зорюулжа ном бэшэхэ, зохёохо, хэблэхэ ябадал манай орон дотор тон шухала, тон харюусалгатай хэрэг болонхой. Мүнөө үхибүүд гээшэ гурбатай дүрбэтэйhөө эхилээд олониитэдэ туhатай, өөртөө hонирхолтой хэрэг ухамайлдаг, эрдэм мэдэсэдэ шармайдаг, үйлэ хэрэг бүтээхые, юрэ ажал хэхые оролдодог болоо. Энэ ехэ эрмэлзэлгэдэнь уран зохёол hайнаар, ойлгосотойгоор, гоёор хэгдэhэн ном дэбтэр онсо ехэ үүргэ дүүргэдэг байна.

«Хүн хадаа баатар шэнгеэр харуулагдаха ёhотой», — гэжэ Максим Горький хэлээ бэлэй. Тиихэ зуураа, үхибүүд өөhэдөө гоё hайхан юумэндэ, юрэ бусын hонирхомоор юумэндэ эрмэлзэдэг байха юм гэжэ заагаа hэн. Теэд гоё hайхан юумые, юрэ бусын hонирхомоор зүйлнүүдые имагтал хубисхалша арад зон, хүдэлмэришэн анги байгуулhан байна. Тиимэhээ энээн дээрэ уран зохёолшо онсо анхаралаа хандуулха, энэ асуудалые бүхы хүмүүжүүлгын гол болгожо табиха шухала. Нэн түрүүн, үхибүүдтэ зорюулжа зохёол бэшэхэдээ, ажал тухай асуудалые али оүхы талаhаань элирхэйлэн харуулха хэрэгтэй болоно.

М. Горькиин эдэ захяанууд хэр бэелүүлэгдэжэ байна aаб гэхэдэ, горитой хүдэлмэри хэгдээшье hаа, үшөөл дутуу дунданууд олон байhаар. Зохёолшод, хэблэлшэдэй урда энэ талаар гараhан зорилгонууд угаа ехэ. Эдэ бүгэдэл хадаа партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд coohoo урган гарана.

Нёдондо Москвада болоhон үхибүүдэй уран зохёол тушаа бүхэроссин үргэн зүблөөн дээрэ эдэ асуудалнууд тон шангаар табигдажа, зохихо шиидхэбэринүүдээ олоhон байха юм. Тэндэ үхибүүдтэ зорюулагдаhан зохёолнуудай удха шанарые, тематикые, уран шэмэглэлые улам дээшэлүүлхын хойноhоо оролдожо байhан тушаагаа Россин бүхы республиканууд, хизаар болон областьнуудhаа үхибүүдэй зохёол бүтээдэг уран зохёолшод, уран зураашад, хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, пионерэй ажалтан олоороо сугларжа, үргэн дэлгэр зүблөө хээ hэн. Тэрээнhээ хойшо үхибүүдэй уран зохёолдо гүрэн түрын удха шанар олгожо, үлэмжэ ехэ анхарал табидаг болоо.

Буряадай уран зохёол дээрэ, номой хэблэлэй ажал дээрэ абажа, үхибүүдэй ном тухай асуудал табяад үзөө hаа, манай шиидхэхэ зорилгонууд бүришье ехэ болоно.

Мүнөө манай Буряадай номой хэблэлдэ үхибүүдтэ зорюулагдажа, жэл бүри зуу hайса гаран хэблэлэй хуудаhан номууд гушаад, дүшөөд гаршагтайгаар гарана. Тиражыень абаад хараа hаа, жэлнээ жэлдэ олошорно. Хэрбээ 1970 ондо 577 мянган хэhэг ном гараа hаа, 1973 ондо 630 мянган ном хэблэгдээ. 1974 ондо энэ тоо 670 мянгада хүрэхэ байна. Энэ тоонуудые үзэхэдэ, бага бэшэл даа.

Үнгэрhэн жэлhээ эхилжэ, Буряадай номой хэблэл үхибүүдтэ гэжэ нэгэн адли хэмжээтэй бүхэли цикл согсолбори олон будаг зурагуудтайгаар хэблэжэ эхилэнхэй. Энэ согсолбори «Нямняа сэсэг» гэжэ хамтын номоор эхиеэ татана. Иимэ ном хирэ-хирэ болоод лэ хэблэгдэжэ байха юм. Уран зохёолшодой болон уран зураашадай хамтын бэлигээр бүтээгдэhэн энэ согсолбори зохёолнууд соо багтажа, үхибүүдэй номой үнинэй мэргэн зохёолшо Бавасан Абидуевай суута «Тэхэ. Бабанын түүхэ», «Эреэн гүрөөhэ эмээлдэгшэ», «Үрэмшөө», Хоца Намсараевай «Тэршээ унаган», үнинэй багшанар. Б. Намсараевай «Булаг», Н. Намсараевай «Баабгайшан», Б. Санжинай «Доржик юундэ уйлааб?», Ц-Д. Дамдинжаповай «Хүн болохо багаhаа...», Ф. Цыденжаповай «Сэсэн дархан», Ц-Ж. Жимбиевэй «Унаган нүхэд», Ц-Б Бадмаевай «Бишыхан хонишон», Жан Зиминэй «Аглаг тала, амар сайн!», Г. Чимитовэй «Шанга харюу» (баснинууд), Ц-Д. Дондогойн «Паатаахаанай зурагууд», Ц. Доржиевай «Эрэ хүн уйладаггүй» болон бусад хэдэн дэбтэрнүүд гаранхай. Тиихэдэ Ц-Д. Дондоковагай «Шарлууха», Ц. Г. Галсановай «Шэдитэ жэмбүүр» гэжэ номууд гаруутай байна. Мүн Ц-Б. Бадмаевай шүлэгүүд, Жан Зиминэй «Үзэглэл», Г. Дашабыловай «Дугы», Ц-Д. Дондоковагай «Шэлдээ занги». үхибүүдэй наадаха бишыхан зүжэгүүд, дуунууд болон бусад зохёолнууд хэблэгдэхээр бэлдэгдэжэ байнхай. Гадна Буряадай номой хэблэлэй бэлэдхэлэй хабтаhан соо олон номуудай гар бэшэлгэнүүд бии.

Эдээн дээрэhээ харахада, зохёолойнгоо ажалые үхибүүдтэ зорюулжа ябуулдаг уран зохёолшодой тоо олон боложо байна. Тэдэнэй найруулhан номуудые үзэхэдэ, удха шанарайнь нилээд hайжарhаниинь, үхибүүдэй hонирхожо уншамаар болоhониинь элитэ. Гэбэшье илангаяа зурагуудынь үшөө дутагдалтай, заримандаа hүлэмхи байха юм. Энээниие hайжаруулха талаар үшөөл ехэхэн ажал хэгдэхэ зэргэтэй.

Юрэ үхибүүдэй ном гээшэдэ Совет орон соо айхабтар ехэ анхарал хандуулагдадаг. Энэ ехэ анхарал бүри Максим Горькиhоо эхитэй байна. Агууехэ Горький үхибүүдые хүмүүжүүлгые гүрэн түрын шухала хэрэг гэжэ тоолодог байгаа. Аяар 1933 ондо ороной олон газетэнүүдтэ Горькиин бэшэhэн статья толилогдожо. юугээр таанар hонирхонобта, юун тухай уншаа hаа гэжэ hанадагбта гэhэн асуудал үхибүүдтэ табиhан юм. Тэрээндэнь хэдэн мянгаад үхибүүд харюусаhан байгаа. Тэдээн coohoонь Ленинградай пионернүүдэй эльгээhэн харюу эгээл хүсэд, эгээл сэхэ байhан юм. «Юугээр үлүү ехэ hонирхонобта гэжэ бидэнэр, пионернүүдhээ, асуунат. Энэ асуудалдатнай харюусахань угаа бэрхэтэй байна, юундэб гэхэдэ, бидэнэр пионернүүдые хамаг юумэн hонирхуулдаг ха юм» — гэжэ тэдэнэр бэшэhэн байна. Удаань Алексей Максимович иигэжэ тобшолhон юм: «Үхибүүдэй номой хэблэл юу хэхээ мэдэхэ болоо, тиин таанар hаядаа hонирхолтой номуудые абахатнай лабтай».

Үхибүүдэй ном тухай ехэ хөөрэлдөөн Бүхэроссин зүблөөн дээрэ болоhон байгаа. Тиимэhээ үхибүүдэй hонирхомоор номуудые hайнаар, удха түгэлдэрөөр бэшэжэ, уран гоёор зураглан шэмэглэжэ хэблэн гаргаха гээшэ гүрэн түрын удха шанартай хэрэг болоно.

Ц. ГАЛСАНОВ,
Буряадай номой хэблэлэй ахалагша редактор.

ОЛОНОЙ ДУУН ЗЭДЭЛХЭНЬ

Мартын 26-да Улаан-Үдэдэ хоровой хүгжэмэй долоон хоног эхилбэ. Тус хэмжээ ябуулга хадаа апрелиин нэгэн болотор үргэлжэлхэ юм. Тэрээндэ уран hайханай бүлгэмэй, hуралсалай болон мэргэжэлтэ коллективүүд хабаадаха. Жэшээнь, «Ургы» гэжэ суута хоор (Хэжэнгын аймаг), А. В. Ваулинай хүтэлбэрилдэг локомотивна депогой, В. И. Хижняковой хүтэлбэрилдэг ЛВРЗ-гэй, Ленинэй ордента оперо болон баледэй театрай, соёлой болон багшанарай институдуудай, Улаан-Үдын педучилищиин хоорнууд бэлиг шадабаряа харуулхань гээшэ.

Хүгжэмтэ долоон хоног хадаа республиканска хоровой бүлгэмэй, Буряадай Композиторнуудай холбооной үүсхэлээр үнгэргэгдэхэнь.

Н. ДОНСОРУНОВА, республиканска бүлгэмые даагша.

Үбгэн аба, үшөө нэгэ онтохо..

Д. НИМАЕВАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Нуга тариалан, сабшалан hайжаруулха тухай габшагай хоёр hара» — гэhэн ниитэ гаршаг доро материалнууд толилогдобо. «Улаан субботнигой уряанууд». СССР-эй Верховно Советтэ үнгэргэгдэхэ hунгалта угтуулан. ТАСС-ай hүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Нэгэ хахад халаанаар хүдэлмэрилхэ гээшэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха гэhэн удхатай» — В. Николаевай статья. «Профсоюзуудай районно Соведүүд» — хөөрэлдөөн.

Гурбадахи хуудаhанда. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Ниитэ нэгэн түсэбөөр» — М. Упхоновой статья. Нютаг нютагай hонинууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 12.55 — Һурагшадай амаралтын үе. «Человек-амфибия» — уран hайханай фильм.

«Орбита». 14.35 — Үхибүүдтэ «Тиимэ гү, али бэшэ гү» (үнгэтэ). 15.05 — Һүүлэй hонин. 15.15 — Һурагшадта зорюулагдаhан «Гулька» гэжэ телевизионно уран hайханай фильм. 15.40 — Мультфильм (үнгэтэ). 15.50 — 19.00 — Забhарлалга. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Телевизионно hонин. 19.50 — «Соведүүд — арадай засаг. 20.20 — «Хүдөөгэй hонин». 21.00 — «Туршалга» — телевизионно документальна фильм.

«Орбита». 21.40 — «Жэлшье үнгэрхэгүй» — телевизионно уран hайханай фильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 22.55 — «Алтайн дневник» (нэгэдэхи дамжуулга). 23.25 — Совет дуунуудай концерт. (үнгэтэ). 23.50 — 24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Хилын саанаhаа

• телефон • телеграф • радио

СОФИ

Хани харилсаанай алхамуud

ТАСС

Пластмассаар хэгдэhэн зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ заводой түхеэрэлгэ бүтээхэ НРБ-дэ түрүүшын, Европодо эгээн ехэ заводой барилга Болгариин Кырджали хотодо эхилбэ. СЭВ-тэ хабаатай оронуудтай харилсаа холбоотойгоор тэрэнэй барилга хэгдэхэ байна. Болгариин предприятинуудhаа гадна, шэнэ заводой продукци бусад социалис оронуудай олон заводуудта эльгээгдэхэ байна.

Энэ заводой барилгын эхилхэтэй хамта, социалис оронуудай экономическа харилсаа үргэдхэлгэдэ ехэ удха шанартай шэнэ барилга ашаглалгада оруулагдаба. Энэнь контейнернүүдые зөөхэ түмэр замай станци болоно. СЭВ-тэ хабаатай оронууд зарим түхеэрэлгэнүүдыень эльгээhэн байгаа. Жэшээлхэдэ, ГДР-тэ бүтээгдэhэн, 30 гаран тонно ашаа үргэхэ автоматическа кран Болгарида түрүүшынхеэ тодхогдоо.

ХАНИНАРАЙМНАЙ АМЖАЛТАНУУД

ПРАГА. 1949 онойхитой жэшэбэл, Чехословакиин ниислэл хотодо паркнуудай, скверүүдэй ба сэсэрлигүүдэй талмай 500 гектарhаа 3500 гектарта хүрэтэрөө үргэдэhэн байна. Хото городые ногооруулха Прагын захиргаанай коллективэй эдэбхитэй ажал ябуулгын ашаар энэ туйлагдана.

Энэ жэлдэ захиргаанай хүдэлмэрилэгшэд ЧССР-эй ниислэл хотодо 9 шэнэ парк, сквер бии болгохо юм. 10 гектар талмайтай «Хани барисаанай парк» эдэнэй тоодо ороно.

УЛААН-БААТАР. 1973 ондо Арадай Монголой малшад үхэр малайнгаа тоо толгойе 432 мянгаар олошоруулhан байгаа. Тарияашад урдань туйлагдаагүй үндэр баян ургаса хуряажа, тария гүрэндэ тушааха түсэбөө 31,8 процентээр үлүүлээ hэн. «Нэгэдэлэй үдэртэй» дашарамдуулан, малшадта, тарияашадта, хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы ажалшадта МНРП-гэй ЦК-гай, Арадай Ехэ хуралай Президиумэй, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээhэн амаршалга дотор эдэ тоо, баримтанууд дурдагдана.

Монголой түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень, байгша оной ноябрь hарада 50 жэлэйнь ойн тэмдэглэгдэхэеэ байhан Монголой Арадай Республикын баярта hайндэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахыень МНРП, Арадай Ехэ хурал, МНР-эй правительство хүдөөгэй ажалшадые уряалба.

Үүлгэртэ тэмээ үсхэбэрилхэ фермэнүүдые эмхидхэн байгуулха талаар Монгол орондо хүдэлмэри хэгдэжэ байна. 70 гаран иимэ фермэнүүд эмхидхэгдэжэ, 2 мянга шахуу тэмээн эндэ харууhалагдаха.

Мал ажалай энэ ашаг олзо ехэтэй hалбариие хүгжөөлгэдэ гүрэн ехэ мүнгэ hомолно. Тэмээ үсхэбэрилгые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүдые хараалhан тусхай тогтоол МНРП-гэй ЦК, МНР-эй Министрнүүдэй Совет hаяхан абаа.

(ТАСС).

ТОКИО

БУҺАЛГААН ЭХИЛБЭ

ТАСС

Мартын 25-най hүни эхилhэн бүгэдэ ниитын буhалгаанда Японой 2500 мянган ажалшад хабаадаха байна. Ороной гүрэнэй түмэр зам сүүдхын турша соо хүдэлмэреэ зогсообо. Токио, Осака ба ороной бусад ехэ ехэ хото городуудта муниципальна автобусуудай гаражнууд, депонууд, метрогой поезднууд хүдэлхэгүй. Гүрэнэй бусад предприятинуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, почтын ажалшад, хэлхээ холбоошод, автобусуудай жолоошод, машинистнүүд буhалгаанда хабаадана.

Салин хүлhыень дээшэлүүлхэ, социальна хангалга hайжаруулха, юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгые болюулха эрилтэнүүдые эдэнэр табина. Японой ажалшадай хабарай тэмсэл эмхидхэхэ нэгэдэмэл комитет буhалгаае хүтэлбэрилнэ. 8300 мянган хүниие нэгэдүүлдэг 180 профсоюз Японой ажалшадай хабарай тэмсэлдэ хабаадаха юм.

БОНН

Канцлерай мэдүүлгэ

ТАСС

СДПГ-гэй ба СВДП-гэй партинуудай правительственна коалици ажал ябуулгаяа үргэлжэлүүлжэ, 1976 ондо бундестагта үнгэргэгдэхэ hунгалта болотор политическэ программаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэ юм гэжэ ФРГ-гэй канцлер В. Брандт Баруун Германиин телевидениэр үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Правительственна коалицида ородог хоёр партиин харилсаа холбоон амжалтатай hайн байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

БРЮССЕЛЬ

Правительствын программа

ТАСС

Бельгиин шэнэ правительство бүридүүлхээр социально-христианска партиин фламандска шэглэлэй түлөөлэгшэ Л. Тиндемансда даалгагдаhан байгаа. Ерээдүйн правительствын бэелүүлхэ политикын гол хараа шэглэлнүүд тухай документые правительственна коалицида орохоор дурадхахые хараалhан партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ дамжуулан үгэбэ. Ойрын hарануудта орон дотор мүнгэнэй үнэ сэн унаха, экономикын хүгжэлтэ hулараха байна гээд тэрээн дотор хэлэгдэнэ. Энээнhээ уламжалан, хүдэлмэригүйдэлгэ үргэдэхэ байна. Шэнэ правительство мүнгэнэй үнэ сэнгэй уналгатай тэмсэхэ, ороноо элшэ хүсөөр, түүхэй эдээр хангаха, экономикын гол hалбаринуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха хэмжээнүүдые хараалха юм.

РЕЙКЬЯВИК

Премьер-министрэй мэдүүлгэ

ТАСС

Исландиин премьер-министр О. Йоханнессон альтинг (парламент) дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Кефлавигтахи авиационно баазаhаа сэрэгүүдээ 1976 оной тэн болотор гаргаха эрилтэ Исландиин правительство США-гай үмэнэ табина гэжэ мэдүүлбэ.

Тингэбэшье США-гай ба НАТО-до хабаатай бусад оронуудай сэрэгэй самолёдуудай Кефлавигтахи бааза дээрэ буухыень зүбшөөгдэхэ байна гэжэ премьер-министр хэлээ.

Энээнтэй дашарамдуулан, Кефлавигтахи агаарай-сэрэгэй бааза тушаа США-тай нёдондо жэлэй декабрь hарада таhалдуулагдаhан хөөрэлдөөнүүдээ hаяар hэргээхые Исландиин правительство бодомжолжо байна.

ДЮССЕЛЬДОРФ

Экономическа харилсаагаа үргэдхэхэ

ТАСС

Баруун Германиин экономикын зүүнэй талын комитедэй СССР-тэй худалдаа наймаагаа хүгжөөхэ, үргэдхэгдэhэн хүдэлмэриин бүлэгэй эмхидхэлэй суглаан эндэ болобо. ФРГ-гэй худалдаа наймаанай, промышленна, финансын албан хэрэгүүдэй олон тоото түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадана.

Федеративна Республикын ба Советскэ Союзай хоорондохи худалдаа наймаанай, экономическа харилсаа үргэдхэлгэдэ нүлөөлхэ, научна конференцинүүдые, уулзалгануудые үнгэргэхэ, выставкэнүүдые, яармагуудые эмхидхэхэ, ФРГ-гэй болон СССР-эй фирмэнүүдэй, эмхинүүдэй хоорондо харилсаа холбоо тогтоохо гээшэ энэ бүлэгэй гол зорилгонууд болоно.

Һүүлэй үедэ Советскэ Союзай болон Баруун Германиин хоорондохи харилсаан хурдан түргөөр хүгжэжэ байна гээд Баруун Германиин экономикын зүүнэй талын комитедэй түрүүлэгшэ О. Вольф фон Америнген тэмдэглэбэ. ФРГ-гэй худалдаа наймаанай албан хэрэгүүдэй тушаалтад энээндэ анхаралаа ехээр хандуулна. Энэ талаар ехэ арга боломжонуудтайбди гэжэ Америнген хэлээ.

СССР-эй Худалдаа наймаанай-промышленна палатын президиумэй түрүүлэгшэ Б. А. Борисов суглаанда хабаадаhан байна. Энэ суглаан хоёр гүрэнэй хоорондохи экономическа харилсаа үргэдхэхэ хэрэгтэ ехэ туhа хүргэхэ гээд этигэн найдажа байhанаа тэрэ мэдүүлээ.

НЬЮ-ЙОРК

ТҮҮХЭДЭ ТҮРҮҮШЫНХЕЭ

ТАСС

Ажалша эхэнэрнүүдэй ниитэ-национальна эмхи: профсоюзуудай гэшүүн эхэнэрнүүдэй нэгэдэл Холбоото Штадуудай түүхэдэ түрүүшынхеэ эмхидхэгдэбэ.

Эмхиин Чикагода боложо дүүрэhэн съезд дээрэ иимэ шиидхэбэри абтаа. Ороной 59 профсоюзай 3 мянга гаран түлөөлэгшэ хоёр үдэрэй турша соо ажалша эхэнэрнүүдэй байдалай асуудалнуудые, тодорхойлон хэлэхэдэ, эдэниие профсоюзуудта нэгэдүүлхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн байна. Һүүлэй үедэ США-да ажалша эхэнэрнүүдэй тоо нилээд олошороо. Хэрбээ 1960 ондо 22,5 миллион эхэнэрэй ажалладаг байhан hаань, 1973 ондо 34 миллион эхэнэр ажаллажа байгаа. Гэхэ зуура, мүнөө үедэ оройдоол 4 миллион хүдэлмэришэн эхэнэр профсоюзуудта ороно.

Холбоото Штадуудта эхэнэрнүүдэй ажал хүдэлмэриие газаашалдаг, харшалдаг дээрэhээнь ажалша эхэнэрнүүд эб эмхигүй байна бшуу. Тусхай статистикын мэдээнүүдэй ёhoор, США-да эрэшүүлтэй адли хүдэлхэдөө, эхэнэрнүүд бүhэтэй хүнүүдэй салин хүлhэнэй гурбанай хоёр хубииень абадаг байха юм.

Хүүгэдэй эмхи зургаануудта мүнгэ hомололгые ехэдхэхэ хуули дары абахые съезд дурадхаа.

Профсоюзуудай гэшүүн-эхэнэрнүүдэй нэгэдэлэй хүтэлбэрилхы органуудые съезд hунгаба.

ДУБЛИН

Үгытэй түлюур байдалтай

ТАСС

640 мянган хүн, эдэнэй дунда 215 мянган үхибүүд Ирландида үгытэй ядуу байдалда ажаhууна гээд Ирландиин ажалай министр М. О'Лири мэдүүлээ. Энэнь Ирландиин бүхы хүн зоной 24 процент болоно. Үгытэй түлюур байдалтай хүнүүдэй дунда наhатай хүнүүд олон гэжэ Ирландиин лейборис партиин эмхидхэhэн семинар дээрэ министр үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглээ.

ЭРТЭ УРДЫН ХОТ... ОЛДОБО

БААБГАЙН ФЕРМ...

ГРИПП БА ПОЛИЦИИНХИД

Редакторай орлог... М. Н. НИМАЕВ.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00393. Заказ №